

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ННІ «Академія мистецтв ім. С. С. Прокоф'єва»
Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО НАПИСАННЯ КУРСОВИХ, БАКАЛАВРСЬКИХ ТА
МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ

Галузь знань **02 «Культура і мистецтво»**
спеціальність **025 «Музичне мистецтво»**
за освітніми програмами
«вокал» і «інструментальне виконавство»

КИЇВ 2021

Друкується за рішенням Вченої ради Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського

Автори:

- М. І. Антоненко**, Народний артист України, професор кафедри музичного мистецтва, директор ННІ «Академія мистецтв імені С. С. Прокоф'єва»;
- В. В. Марченко**, заслужений діяч мистецтв України, доктор філософії, кандидат мистецтвознавства, завідувач кафедри музичного мистецтва ННІ «Академія мистецтв імені С. С. Прокоф'єва»;
- Д. Г. Виноградов**, старший викладач кафедри музичного мистецтва ННІ «Академія мистецтв імені С. С. Прокоф'єва»;
- Ю. П. Голота**, старший викладач кафедри музичного мистецтва ННІ «Академія мистецтв імені С. С. Прокоф'єва».

Рецензенти:

- О. В. Яковлев**, Доктор культурології, доцент, Ректор Київської муніципальної академії естрадного та циркового мистецтва;
- Н. В. Павловська**, Народна артистка України.

Навчально-методичний посібник містить вимоги до написання та оформлення наукових робіт; рекомендації щодо прийомів підготовки та захисту курсових, бакалаврських та магістерських робіт здобувачами знань за освітніми програмами «Вокал» та «Інструментальне виконання». Призначений для викладачів та студентів вищих навчальних закладів.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	5
2. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ	10
3. ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	25
ДОДАТКИ	
4. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ	31
ДОДАТКИ	29
5. МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА	41
6. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ, ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	49
7. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	61
8. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ	76
ДОДАТКИ	83

ВСТУП

Мета методичних рекомендацій – встановлення загальних вимог до організації процесу підготовки та написання курсових, бакалаврських та магістерських робіт, їх структура та зміст, порядок оформлення та процедури захисту.

Завдання пропонованого навчально-методичного видання – надати студентам допомогу у підготовці та захисті курсових, бакалаврських та магістерських робіт.

У методичних рекомендаціях розглянуто весь процес підготовки та написання курсових та кваліфікаційних (бакалаврських та магістерських) робіт від вибору теми до процедури публічного захисту.

Наведено вимоги до написання та оформлення наукових робіт; рекомендації щодо прийомів викладу, мови та стилю наукових матеріалів; правил оформлення, цитування та посилання на першоджерела тощо.

Навчально-методичні рекомендації до написання курсових, бакалаврських та магістерських робіт розроблені на підставі:

- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII;
- Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII;
- Постанов Кабінету Міністрів України та наказів Міністерства освіти і науки України: «Про документи про вищу освіту (наукові ступені) державного зразка»;
- Документів Академії мистецтв імені С.С. Прокоф'єва: Положення про організацію освітнього процесу в Академії мистецтв імені С.С. Прокоф'єва; Освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво. Вокал» Другого (магістерського) рівня вищої освіти;

Освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво. Інструментальне виконавство» Другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Навчально-методичні рекомендації до написання курсових, бакалаврських та магістерських робіт призначені для студентів Академії мистецтв імені С.С. Прокоф'єва, які здобувають кваліфікацію спеціальності 025 «Музичне мистецтво».

1. ЗАГАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Організація написання курсової роботи

Курсова робота з фахових дисциплін виконується з метою поглибленого вивчення студентом обраної теми згідно з навчальними планами, робочими навчальними програмами дисциплін і передбачає обов'язкове вивчення спеціальної вітчизняної та зарубіжної літератури, передового досвіду з теми, яка вивчається, а також представлених у літературі (або отриманих самим студентом) результатів емпіричних досліджень.

Орієнтовні теми курсових робіт із відповідної дисципліни студенти обирають з переліку, запропонованого кафедрою музичного мистецтва. Вони також можуть самостійно пропонувати чи обирати тему у межах визначеної для курсової роботи дисципліни та зазначених викладачем (науковим керівником) напрямів. Активна робота з вибору теми починається зі спільної наради студентів та викладача – наукового керівника. Доцільно при цьому врахувати актуальність тем дослідження, професійні інтереси студента й напрям науково-дослідницької роботи.

Назва роботи повинна бути короткою (5-12 слів), відповідати змісту навчальної дисципліни та суті вирішуваної наукової проблеми, вказувати на мету дослідження і його завершеність. Після попереднього огляду літератури студент має чітко усвідомити актуальність дослідження цієї теми, виокремити проблемну ситуацію, визначити мету дослідження за такою темою, спроектувати потрібні для виконання дослідницькі завдання. Ці кроки можуть вплинути на корекцію теми курсового дослідження. Студент має право вносити уточнення до теми курсового дослідження згідно зі своїми навчальними і науковими інтересами, але всі зміни мають обов'язково погоджуватися із науковим керівником.

Кожному студентові кафедрою призначається науковий керівник (в

рамках навчально-педагогічного навантаження), який надає науково-методичну допомогу студенту в його самостійній роботі над дослідженням.

Науковий керівник проводить індивідуальне консультування студента. Під час консультації визначаються: загальні вимоги до роботи, порядок її виконання, орієнтовний план, джерела, які підлягають вивченню, зміст та методика проведення конкретного дослідження, визначаються терміни виконання етапів роботи. Починаючи роботу, студент повинен дотримуватися графіка написання курсової роботи (додаток А).

Загальні правила опрацювання літератури

У процесі підготовки до написання курсової роботи підбираються й вивчаються літературні джерела, складається бібліографія. Дієву допомогу студенту в цьому надає науковий керівник, працівники бібліотек, а також інтернет ресурси. Самостійний пошук літературних джерел здійснюється за допомогою бібліотечних каталогів (систематичного, алфавітного), реферативних журналів, бібліографічних довідників. Особливу увагу слід звернути на періодичні видання: газети, журнали, де можна знайти останні результати досліджень науковців.

Методика вивчення літератури, як основа наукового дослідження в курсовій роботі, залежить від характеру й індивідуальних особливостей студента – загальноосвітнього рівня й спеціальної підготовки, ерудиції та особливостей пам'яті, звичок і працездатності. Разом з цим є доцільним дотримання загальних правил опрацювання літератури. Спочатку потрібно ознайомитись з основною літературою (підручниками, теоретичними статтями), а потім – прикладною (методичними розробками, інструктивними матеріалами, статтями тощо).

Відібрана література підлягає уважній обробці. Попереднє ознайомлення включає побіжний огляд змісту, читання передмови,

анотації. Розділи, що мають особливе значення для курсової роботи, старанно обробляють, звертаючи особливу увагу на ідеї й пропозиції щодо вирішення проблемних питань обраної теми, дискусійні питання, наявність різних точок зору й протиріч.

У процесі опрацювання літератури на окремих аркушах або картках роблять конспективні записи, виписки з тексту, цитати, цифровий матеріал. При цьому слід обов'язково робити повні бібліографічні записи джерел: автора, назва книги (статті), видавництва (назви журналу), року видання, обсягу книги (номеру журналу), номеру сторінки з тим, щоб використати ці записи для підготовки списку використаної літератури й зробити необхідні посилання на джерела в тексті курсової роботи.

Етапи написання курсової роботи

Як правило, дослідження в рамках написання курсової роботи складається з п'яти етапів.

Перший етап включає вибір, обґрунтування теми та усвідомлення її актуальності, визначення мети, завдань, об'єкта і предмета дослідження. Їх виокремлення і формулювання відштовхується від конкретної проблемної ситуації, обраної для розв'язання у відповідній роботі. Проблема ситуація відображає критичну неузгодженість, суперечність між наявним станом об'єкта дослідження в реальній практиці і вимогами до його ефективнішого функціонування. Зазвичай для окреслення проблемної ситуації необхідною є оцінка стану опрацювання обраної теми із зазначенням прізвищ науковців, що її вивчали і виокремленням тих її аспектів, що не отримали достатнього розгляду в літературі.

Чітко виділена проблемна ситуація допомагає сформулювати мету і завдання дослідження, обрати його об'єкт і предмет.

Другий етап дозволяє визначити завдання курсової роботи на основі проведеного літературного огляду стану розробки проблеми під кутом зору мети роботи.

Завдання дослідження можуть включати такі елементи:

1) всебічне вивчення теорії і практики вирішення відповідної проблеми, виявлення її типового стану, типових недоліків і труднощів, їх причин, типових рис передового досвіду з вирішення досліджуваної проблеми (таке вивчення дозволяє уточнити, перевірити відомості, опубліковані в спеціальній літературі, періодичних виданнях, підняти їх з рівня думок окремих авторів на рівень наукових фактів, обґрунтованих у процесі спеціального дослідження процесу у відповідному напрямку);

2) виокремлення ускладнень, труднощів, перешкод, які заважають успішній практичній реалізації досліджуваного явища, процесу або технології;

3) розробка рекомендацій та пропозицій щодо подолання виявлених перешкод, вирішення проблемної ситуації, використання отриманих автором результатів дослідження на практиці.

Всі поставлені завдання повинні бути логічно взаємопов'язані таким чином, щоб кожне попереднє з необхідністю диктувало потребу в наступному, а кожне наступне завдання, у свою чергу, мало необхідне підґрунтя в результатах виконання попереднього. Поставлені на цьому етапі завдання, зрештою, визначають структуру курсової роботи: адже при складанні плану роботи кожному поставленому завданню логічно має відповідати окремий підрозділ.

Незалежно від обраного принципу побудови, вдалий план наукової праці повинен відповідати кільком універсальним вимогам:

- теми кожного розділу однакові за важливістю, а самі розділи – приблизнооднакові за обсягом;
- охоплювати весь матеріал, що відноситься до теми, але не виходити за межі, запропонованого обсягу курсової роботи;
- теми і зміст окремих розділів не повинні «накладатися»;
- жоден із пунктів плану не може повторювати назви роботи.

Третій етап включає розробку структури роботи, яка в готовому

вигляді буде відображена в її змісті. Оскільки структура курсової роботи формується у відповідності до поставлених завдань дослідження, то в ній найчастіше виокремлюється два розділи. Після виконання розділів (основної частини роботи) переходимо до її завершального узагальнення й оформлення.

Четвертий етап написання курсової роботи включає обробку та аналіз результатів емпіричного дослідження (якщо проводилось), а також формулювання висновків і рекомендацій за результатами дослідження.

П'ятий етап – остаточне літературне оформлення роботи, подання її на кафедру, підготовка до захисту (доповідь і презентація).

2. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ТЕКСТУ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Вимоги до структури роботи

Курсова робота повинна містити основні структурні елементи в такій послідовності:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ (приблизно 3 сторінки);
- розділи і підрозділи основної частини (приблизно 20-25 сторінок);
- висновки до кожного розділу і загальні висновки (разом 3-4 сторінки);
- список використаної літератури;
- додатки (в разі необхідності).

Обсяг основного тексту курсової роботи – 30-35 сторінок (без списку використаної літератури і додатків).

Титульний аркуш має єдиний стандарт і містить такі відомості у визначеній послідовності:

- назва міністерства та вищого навчального закладу;
- назва факультету, кафедри, де виконано роботу;
- реєстраційний №, дата подачі роботи на кафедру;
- тема курсової роботи згідно із затвердженим на засіданні кафедри переліком;
- курсова робота з фахової дисципліни, номер групи; ступінь вищої освіти; спеціальність; прізвище, ім'я, по батькові студента (повністю);
- науковий ступінь і вчене звання, прізвище та ініціали наукового керівника;
- оцінка за національною шкалою, шкалою ECTS,

кількість балів, підписи голови та членів ЕК;

- місто і рік виконання курсової роботи.

Зразок оформлення титульного аркушу наведено в додатку Б.

ЗМІСТ розташовують безпосередньо після титульного аркуша, починаючи з нової сторінки. До змісту включають: вступ; послідовно перелічені назви всіх розділів та підрозділів; висновки до розділів; загальні висновки; список використаної літератури; додатки (при необхідності) і навпроти них – номери сторінок, які містять початок вище вказаних складових роботи.

Зразок оформлення змісту наведено в додатку В.

ВСТУП розкриває сутність і стан наукової проблеми та її значущість, обґрунтування необхідності проведення дослідження, а також у вступі подають загальну характеристику курсової роботи в рекомендованій нижче послідовності:

- обґрунтування вибору теми, її актуальності;
- значення досліджуваної проблеми;
- визначення наукового апарату дослідження (мети, завдань, об'єкту, предмету, методів дослідження).

Завдання вступної частини – зорієнтувати читача у тематиці праці, представити тему роботи і дослідницьке завдання, пояснити, чим важливе або цікаве є звернення до конкретної теми, а також змалювати ширший історичний, музичний чи мистецтвознавчий контекст, до якого належить явище, що розглядається. Обов'язково потрібно подати лаконічний огляд літератури, на яку опирався автор курсової роботи. Вступ до курсової роботи повинен представити головну думку праці, той основний висновок, або висновки, до яких прийшов автор у процесі роботи і які він обґрунтує і захистить в її основній частині.

Актуальність теми (обґрунтування доцільності роботи). Актуальність та ступінь дослідженості проблеми розкривається шляхом стислому аналізу і порівняння наукових доробок учених із даного питання.

На основі визначених протиріч виділяється проблема, на розв'язання якої і буде спрямоване дослідження. Опис актуальності – 1–2 сторінки.

Мета дослідження – конкретний усвідомлений образ очікуваного результату, на досягнення якого направлена діяльність дослідника.

Чим конкретніше поставлена мета, тим більше шансів отримати значущі результати. Мета повинна демонструвати конкретний бажаний для дослідника результат, тому вона має формулюватись із застосуванням слів

«розробити», «обґрунтувати», «систематизувати», «класифікувати» і т. п.

Мета спрямовує дослідницьку діяльність та визначає можливі засоби її досягнення через формулювання завдань дослідження.

Завдання дослідження – складові дослідницької мети, що її конкретизують і дають уявлення про те, що слід зробити для її досягнення. Тому вони мають формулюватись бажано із застосуванням таких слів як: «проаналізувати», «обґрунтувати», «охарактеризувати», «розкрити», «розглянути», «дослідити», «розробити», «вивчити», «визначити», «виявити» тощо. Формулювання завдань повинні бути змістовними, чіткими і точними, оскільки саме ці формулювання часто стають назвами розділів і підрозділів, а опис розв'язання поставлених завдань складає зміст курсової роботи.

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію, вибрану для вивчення.

Предмет дослідження – це конкретний бік, аспект, властивість або відношення об'єкта дослідження.

Об'єкт – це ціле; предмет – якась його частина. Предмет наукового дослідження міститься в межах об'єкта як вузька, чітко окреслена частина реальності, яка безпосередньо досліджується і визначає тему курсової роботи, позначену на титульному аркуші як її заголовок.

Методи дослідження – це способи пізнання педагогічної дійсності, отримання об'єктивної інформації з метою досягнення мети і завдань

дослідження. Вони повинні бути обґрунтованими відповідно до структури курсової роботи. У цій частині зазначається, який науковий метод було застосовано для вирішення конкретного завдання курсової роботи, реалізовано у процесі підготовки певного аспекту теми тощо.

Залежно від етапів дослідження в курсовій роботі з фахових дисциплін використовуються дві групи методів: теоретичні та емпіричні.

До першої групи методів відносяться: теоретичний аналіз і синтез; індукція і дедукція; порівняння; класифікація; складання бібліографії; реферування; цитування тощо.

До другої групи методів належать: педагогічне спостереження; аналіз методичних прийомів та методів навчання співу та хоровому диригуванню на основі досвіду та методик відомих зарубіжних і вітчизняних вокальних та хорових педагогів тощо.

Оптимальний вибір методів дослідження складає методика дослідження як певної послідовності пізнавальних дій, спрямованих на вирішення дослідницьких завдань.

У відомостях про структуру курсової роботи зазначається інформація про структурні частини роботи, загальний обсяг курсової роботи і обсяг основного тексту.

Вступ містить близько 3 аркушів друкованого тексту.

Зразок вступу наведений у додатку Г.

Основна частина поділяється на теоретичний і практичний розділи. У теоретичному – розкриваються теоретичні основи проблеми дослідження, висвітлюються основні теоретичні положення, дається аналіз сучасних наукових джерел відповідно до завдань дослідження, а також накреслюються перспективи подальших дослідницьких пошуків. В практичному розділі описуються результати спостережень, методики вивчення окремих понять, тем, проводиться їх аналіз, а також узагальнюються практичні висновки і рекомендації.

Розділи повинні поділятися на підрозділи. Кількість підрозділів

різних розділів роботи повинна бути приблизно однаковою. Обсяг підрозділів (усторінках) також має бути приблизно однаковим.

Приклад 1.

При написанні курсової роботи з хорового диригування, розділ 1 може містити теоретичний аналіз хорового твору, де перший підрозділ – історико- стилістичний аналіз (основна ідея, сюжет, літературний текст, його автор, епоха створення, порівняльний аналіз тексту хору з поетичним першоджерелом; композитор, характеристика творчості, огляд хорових творів й коротка характеристика їх стильових особливостей; історія створення твору, його місце в творчості композитора).

Другий підрозділ – музично-теоретичний аналіз (форма твору в цілому та структура окремих його частин, музичні теми та їх розвиток, стиль письма (гармонічний, поліфонічний, мішаний), ладотональний план, гармонія, голосоведення, метро-ритм, темп, агогіка, динаміка, інтерваліка, роль акомпанементу, відповідність і співвідношення змісту і форми музичного та поетичного тексту, їх засоби виразності).

В розділі 2 описано практичну роботу з втілення хорового твору, що аналізується.

Перший підрозділ розділу 2 – вокально-хоровий аналіз (тип і вид хору, характеристика хорових партій у відношенні діапазону, теситури, голосоведіння, дихання і звуковедення, вокальність тексту, особливості строю, ансамблю, хорової фактури, особливості та труднощі мелодичного й гармонічного строю).

Другий підрозділ розділу 2 – виконавський аналіз (розкриття внутрішнього змісту твору, визначення його стилістичних особливостей, інтерпретаційний план як результат детального аналізу творчого задуму композитора і поета, визначення основних труднощів твору (вокально-хорових, диригентських, ритмічних, гармонічних та ін.).

Приклад 2.

В розділі 1 послідовно, на основі аналізу літератури

обґрунтовуються теоретичні положення окресленої проблеми: аналізуються науково-теоретичні напрацювання, здобутки провідних вчених з окресленої проблеми; визначаються основні положення, що є суттєвими у розкритті проблеми, даються визначення і розкривається зміст основних понять і термінів, що входять до теми роботи.

В розділі 2 на основі вивчення і аналізу літератури, проведеного і описаного в розділі 1, студент розробляє і описує методичний підхід до знаходження реальних шляхів розв'язання проблеми в умовах навчально-виховного закладу, або позашкільної установи.

Студент може теоретично обґрунтувати власну, спеціально розроблену методичну програму, що може мати вигляд – системи вокально-хорових вправ, комплексу вправ-розспівок, програми додаткового пісенного або музично-ілюстративного репертуару тощо.

Теоретико-методичне обґрунтування доцільності запропонованого методичного підходу має бути узгодженим і базуватись на матеріалі розділу 1.

Приклад 3.

Якщо курсова робота має музикознавчу спрямованість, в розділі 1 досліджується обране явище в історико-стилістичному аспекті, в розділі 2 подається порівняльний аналіз мистецьких явищ, або пропонуються методичні рекомендації щодо впровадження вокально-хорових чи оркестрових аспектів досліджуваного явища.

В основній частині курсової роботи, вступі і висновках не рекомендується вести виклад від першої особи однини: «я спостерігав», «я вважаю», «на мою думку» тощо. Коректніше використовувати займенник «ми». Допускаються звороти із збереженням першої особи множини, в яких виключається займенник «ми», але при цьому вживаються слова «спостерігаємо», «встановлюємо», «маємо». Можна використовувати такі вирази, як «на наш погляд», «на нашу думку», однак краще писати: «на думку автора» (наукової роботи) чи виражати ту ж

думку в безособовій формі:

«вивчення педагогічного досвіду свідчить про те, що...», «на основі виконаного аналізу можна стверджувати, що...»; «проведені дослідження підтвердили, що...» тощо.

Кожен підрозділ повинен завершуватися лаконічним підсумком (1-2 речення), який би «давав відповідь» на заявлену назву підрозділу.

Кожний розділ повинен закінчуватись *висновками до нього*: Висновки до розділу 1 або 2. Вони є основою прикінцевої частини роботи, тому їх не потрібно писати з нової сторінки.

У висновках до розділу 1 або 2 коротко і чітко висвітлюються теоретичні і практичні положення, які, на думку автора, розкривають сутність окресленої проблеми.

Загальні **ВИСНОВКИ** до всієї роботи пишуться з нової сторінки посередині, вони відрізняються вищим ступенем узагальнення і більшою прикладною спрямованістю.

У висновках наводять оцінку отриманих результатів роботи (негативних також) або її окремого стану з урахуванням світових тенденцій вирішення поставленого завдання, можливі галузі використання результатів роботи – наукову теоретичну і практичну значущість роботи. Висновки повинні бути чіткими, виразними, дійсно впливати з реальних результатів роботи над завданнями теми курсової роботи. Висновки можуть містити практичні рекомендації щодо розглянутих і вирішених в роботі задач (завдань). У висновках слід визначити ще не опрацьовані питання, що охоплюються даною темою, і пояснити, чому вони не розглянуті в роботі. Важлива вимога до висновків – їх стислість (1-2 сторінки) і ґрунтовність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ, на яку є посилання в основній частині роботи, наводять наприкінці тексту в алфавітному порядку. У відповідних місцях тексту мають бути посилання. Посилання на літературу в тексті подаються за таким зразком: [6, с. 59], де 6 – номер джерела за списком літератури, 59 – сторінка. Посилання на

декілька джерел одночасно подаються таким чином: [2; 8; 12] або [2, с. 145; 8, с. 25; 12, с. 348].

У **ДОДАТКАХ** можуть бути включені:

- додаткові ілюстрації або таблиці;
- матеріали, які через великий обсяг або форму подання не можуть бути внесені до основної частини (оригінали фотографій, ноти, вокальні та хорові вправи, розспівки, матеріали, розроблені в процесі виконання роботи та ін.)

Вимоги до оформлення тексту

Курсова робота друкується за допомогою комп'ютерного набору з одного боку аркуша білого паперу формату А4. Шрифт друку повинен бути чітким. Щільність тексту роботи повинна бути однаковою. Перенесення слів у тексті курсової роботи не допускається. Текст роботи повинен бути вчитаний як студентом, так і науковим керівником. Не вчитаний текст з лексичними та орфографічними помилками є неприпустимим.

Текст роботи необхідно друкувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Основні вимоги до комп'ютерного набору тексту фахової курсової роботи:

- текстовий редактор – WORD;
- гарнітура шрифту – Times New Roman, вирівнювання – по ширині;
- кегель шрифту (розмір) – 14;
- кількість символів у рядку – не менше 60;
- абзац – 1,25 см;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- кількість рядків на сторінці – до 30;
- обсяг основного тексту курсової роботи (тобто обсяг всієї роботи без списку використаної літератури та додатків) становить 30–35

сторінок комп'ютерного набору за визначеними параметрами;

- інтервал між назвою структурних частин роботи (розділів, змісту, вступу, висновків, списку використаної літератури, додатків) і текстом – два інтервали 1,5;
- відстань між назвою підрозділу і текстом повинна дорівнювати інтервалу 1,5;
- назви структурних частин роботи: «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ», «ДОДАТКИ»

друкують великими літерами (шрифт – 14 напівжирний), вирівнюючи по центру;

- усі названі структурні частини роботи слід починати з нової сторінки;

новий підрозділ друкується з тієї ж сторінки, на якій закінчився попередній, відступ між підрозділами – два полуторних інтервали;

- заголовки підрозділів друкують маленькими літерами, крім першої – великої, з абзацного відступу, шрифт 14 – напівжирний. Крапку наприкінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком розділу та заголовком підрозділу – два полуторних інтервали. Підзаголовок «Висновки до ... розділу» відокремлюється і від попереднього, і від подальшого тексту одним полуторним інтервалом;
- для нумерованих списків повинен використовуватись маркер одного стилю по всій роботі (наприклад, усі списки з маркуванням «←»);
- оформлення нумерованих списків підпорядковується загальним правилам пунктуації: якщо перерахування наводиться після двокрапки – тоді після номеру ставиться дужка і без крапки з маленької літери пишеться текст; у разі використання нумерованого списку з крапкою, кожен пункт списку має бути

окремим реченням, починатися з великої літери і наприкінці його ставиться крапка;

- при використанні багаторівневого списку рекомендується вживати в першому рівні нумерацію, а в другому і далі – маркування;
- у роботі дозволяється виділяти важливий текст таким чином: **напівжирний**, *курсив*, **напівжирний курсив** або підкреслений – але виділення по всьому тексту повинні бути виконані переважно в одному стилі. Не допускається робити виділення за допомогою інших шрифтів, крім Times New Roman, іншого розміру, крім 14, іншого інтервалу тощо;
- використовувані в роботі лапки повинні бути одного стилю: “” або «», або """, або „”. Аналогічною є вимога і до стилю апострофів: або ', або ' – однаково по всьому тексту;
- зазначаючи в тексті роботи прізвища та ініціали дослідників, необхідно дотримуватись одного стилю: О. В. Маруфенко, Г. Є. Стасько або О. Маруфенко, Г. Стасько. Між прізвищем та ініціалами (слідкуючи, щоб вони лишились в одному рядку) необхідно використовувати нерозривний пробіл (стандартне сполучення клавіш «Shift – Ctrl – Пробіл»);
- не допускається розташування заголовку підрозділу внизу сторінки, якщо під ним не вміщується щонайменше два рядки – у такому разі назва підрозділу разом із тестом переноситься на наступну сторінку;
- не можна починати абзац внизу сторінки, якщо на ній поміститься тільки один рядок з нього. В такому разі слід переносити весь абзац на наступну сторінку. Аналогічно не можна переносити один рядок з абзацу на наступну сторінку.

Вимоги до нумерації

Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами без знака № у правому верхньому куті. Крапка після номеру сторінки не ставиться. У

нумерації враховуються всі аркуші, включаючи додатки. На титульній сторінці, сторінці зі змістом номера не ставляться, але вони рахуються – таким чином нумерація починається з першої сторінки вступу, яка позначається «3» і так далі.

Нумерація розділів подається арабськими цифрами без знака № і без крапки після цифри. Зміст, вступ, висновки, список використаної літератури не мають порядкових номерів. У тексті фахової курсової роботи номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. В кінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад:

2.1. – перший підрозділ другого розділу. Потім у тому ж рядку друкують заголовок підрозділу.

Вимоги до оформлення ілюстрацій

Ілюстрації (фотографії, схеми, графіки, ноти) і таблиці необхідно подавати у роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрацію, розміри якої більше формату А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або в додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, між якими ставиться крапка. Наприклад: *Рис. 1.2.* (другий малюнок першого розділу).

Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують після номера ілюстрації. За потреби ілюстрації доповнюють пояснювальними відомостями (підрисунковий текст). Номер ілюстрації, її назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією. Приклад оформлення рисунка

наведено в додатку Е.

Вимоги до оформлення таблиць

Цифровий матеріал, як правило, оформляється у вигляді таблиць. Таблиці нумерують послідовно (за винятком тих, що розміщені в додатках) у межах розділу. У правому верхньому куті розміщують слово «Таблиця» із зазначенням її номера (який складається з номеру розділу і порядкового номеру таблиці в межах розділу) – наприклад, *Таблиця 2.3.* (третя таблиця другого розділу). Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують по центру сторінки симетрично до тексту **напівжирним** шрифтом Times New Roman, кегель шрифту (розмір) – 14. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери *курсивом*. У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшими частинами пишеться «*Продовж. табл. 2.3.*». Приклад оформлення таблиці **(додаток Е)**.

Таблицю розміщують *після першого згадування про неї в тексті*. У тексті повинна бути вказівка на таблицю. Наприклад, «... статистичні відомості наведені в табл. 2.3.». Таблицю розміщують таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою, інформація в середині таблиці – кегель шрифту (розмір) – 12.

Вимоги до посилань

При написанні фахової курсової роботи студент повинен давати посилання на наукову і навчально-методичну літературу, матеріали або окремі результати досліджень. Такі посилання дають змогу перевірити достовірність відомостей про цитування документа, дають необхідну інформацію щодо нього, допомагають з'ясувати його зміст, мову тексту, обсяг і детальніше його вивчити при потребі. *Посилатись потрібно на останні видання публікацій*. На більш ранні видання можна посилатися

лише в тих випадках, коли в них наявний матеріал, який не включено до останнього видання.

Якщо використовуються відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді в посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул з джерела, на яке наведено посилання в роботі.

Допускаються такі форми посилань:

- на джерело в цілому;
- на певний фрагмент джерела;
- на групу джерел.

Посилання на джерело в цілому наводяться у вигляді порядкового номера цього джерела у списку використаної літератури, який вказується в квадратних дужках.

Наприклад:

В. Антонюк вважає, що саме вокальна культура вже на ранніх етапах розвитку особистості суттєво впливає на формування свідомості, мислення, почуттів і відчуттів, оскільки мозок людини природно сприймає спів з моменту народження [3].

Посилання на фрагмент документа слід наводити в квадратних дужках, у вигляді порядкового номера документа за списком літератури з відокремленим від нього комою порядковим номером сторінки, яка містить даний фрагмент, перед яким записується літера «с» з крапкою. Наприклад: [1, с. 3].

Якщо фрагмент в джерелі розміщується на декількох сторінках, їх номери записують через тире. Наприклад: [33, с. 201-202].

Посилання на думку, що поділяє декілька авторів або аргументоване в декількох роботах одного і того ж автора, оформляються шляхом зазначення в дужках всіх порядкових номерів документів у списку

літератури, які розділяються крапкою з комою. Наприклад: *Результати досліджень [7; 12; 15; 31] довели, що ...*

На всі ілюстрації і таблиці курсової роботи повинні бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» і «рисунок» в тексті пишуть скорочено, наприклад: див. табл. 1.2, див. рис. 2.4.

Вимоги до оформлення списку використаної літератури

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ розміщується після основного тексту роботи (висновків) з нової сторінки. Складається список за українсько-російським алфавітом, в кінці списку подаються іноземні джерела за англійським алфавітом (загальний алфавіт прізвищ авторів та (або) назв книг і статей). Нормативно-законодавчу базу, інтернет-ресурси розміщують паралельно з друкованими джерелами за алфавітом. Кожний бібліографічний опис у списку отримує порядковий номер і починається з відступу.

Список використаної літератури у фаховій курсовій роботі повинен складатись не менше, ніж із 30 позицій. В тексті обов'язково повинні бути посилання на кожне джерело, зазначене в бібліографічному списку.

Вимоги до оформлення додатків

ДОДАТКИ можуть містити матеріали, включення яких в основний текст з яких-небудь причин визнано необов'язковим. Наприклад, таблиці, інструкції, методики, розроблені в процесі виконання роботи; ілюстрації допоміжного характеру – графічний матеріал, ноти, ілюстрації, фотографії тощо.

Додатки розташовують в порядку появи посилань на них у тексті роботи. Додаток повинен мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої повинно бути надруковано слово «Додаток_» і велика літера, що позначає додаток.

Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Наприклад, Додаток А, Додаток Б. і т.д.

Додатки повинні мати спільну з рештою роботи наскрізну нумерацію сторінок. Але додатки не враховуються в загальний обсяг роботи. Їх кількість нормативно не обмежується і визначається автором, виходячи із завдань роботи.

Якщо додаток не є власною розробкою студента, то обов'язково слід зазначити джерело інформації, звідки взято додаток (таблицю, ілюстративний матеріал, схему тощо). Наприклад, під таблицею курсивом, 12 шрифтом пишуть: *Джерело: Гребенюк Н. Є. Особистісно орієнтований підхід у розвитку індивідуальності співака / Н. Є. Гребенюк // Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. – Київ, 2000. – Вип. 14, кн. 6. Музичне виконавство. – С. 156-165.*

Якщо ілюстративний матеріал автор розробив самостійно, використовуючи певне джерело(-ла), то це позначається так: *Таблицю складено автором на основі джерела*

3. ЗАХИСТ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Завершена курсова робота, після попередньої перевірки науковим керівником і виправлення студентом зауважень, в оформленому вигляді подається на кафедру музичного мистецтва за два тижні до захисту. Студент подає переплетений друкований варіант курсової роботи (формати .doc, .docx або .rtf).

Дата захисту курсових робіт призначається рішенням засідання випускової кафедри, виходячи з графіку навчального процесу на поточний рік.

Готовність фахової курсової роботи до захисту в змістовному і формальному аспекті засвідчується відгуком наукового керівника, яким він підтверджує допуск роботи до захисту. Також відгук має свідчити про достовірність наведеної в роботі інформації, правдивість фактичних відомостей. Необхідно, щоб у ній були підтверджені актуальність теми, самостійність автора дослідження, оцінена його аналітична діяльність і висновки, визначені сильні і слабкі місця роботи.

У відгуку науковий керівник оцінює як якість виконання самої роботи, так і працю студента над нею і пропонує оцінку за 60-бальною шкалою. Захист роботи оцінюється, виходячи з 40 балів. Таким чином, сумарна підсумкова оцінка за фахову курсову роботу формується, виходячи з максимуму 100 балів.

Завершена курсова робота, за наявності відгуку наукового керівника, подається на захист.

Для захисту рішенням випускової кафедри створюється комісія в складі провідних викладачів із навчальної дисципліни, з якої була написана курсова робота, а також із суміжних дисциплін. Орієнтовна кількість членів комісії – 3 особи.

На захист студент готує доповідь із презентацією основних результатів роботи. Основні результати роботи мають подаватись

структуровано, в послідовності виконання поставлених дослідницьких завдань.

Для виступу надається 10 хвилин, після чого можуть бути задані такі запитання:

1. З якою метою курсова робота готувалася саме з цієї теми, проблеми? Яке теоретичне і практичне значення вона має?
2. Яка структура роботи і які розглянуті в ній запитання найбільш важливі й цікаві? При цьому слід коротко зупинитися на окремих, найбільш важливих аспектах роботи.
3. Які літературні джерела використовував автор і що нового почерпнув для себе з питань, які вивчав?
4. До яких висновків прийшов автор, які його пропозиції й рекомендації, ким і як можна їх врахувати, використати?

Доповідь необхідно готувати, виходячи з нормативного часу виступу, також 5 хвилин передбачено на запитання членів комісії і відповіді студента. Бажаним супроводом для доповіді, який може значно підвищити наочність викладу і бути фактором підвищення оцінки за курсову роботу, є медіапрезентація.

Обговорення результатів та виставлення оцінки проводиться комісією. Студент, який не захистив курсову роботу, допускається, після її доопрацювання, до повторного захисту згідно з графіком ліквідації академічної заборгованості студентів.

При оцінюванні курсової роботи враховується низка складових, зокрема:

- обґрунтування актуальності теми дослідження;
- формулювання мети, завдань, об'єкту і предмету дослідження;
- відповідність структурних розділів і підрозділів визначеній тематиці та вимогам до такого типу робіт;
- відповідність вимогам щодо оформлення роботи;
- наявність посилань;

- дотримання граматичних і стилістичних правил;
- вчасність подання роботи на кафедру;
- якість захисту курсової роботи, тобто вміння студента подавати результати свого дослідження, логічно структурувати доповідь.

Після захисту всіх курсових робіт члени комісії колегіально погоджують оцінки і оголошують їх у той же день. Підсумкова оцінка за курсову роботу заноситься у Відомість обліку успішності і Залікову книжку студента.

Критерії оцінювання курсової роботи

Оцінку **«відмінно А»** отримує студент, робота якого оформлена відповідно до вимог; зміст курсової роботи в повному обсязі відповідає темі та визначеній меті; у роботі містяться елементи наукового пошуку в теоретичному аспекті на основі опрацювання достатньої кількості наукової літератури; практичний результат обраної теми свідчить про вміння студента систематизувати зібраний матеріал, робити висновки про позитивні і негативні моменти; студент вільно володіє спеціальними термінами, не робить граматичних помилок.

Оцінку **«добре В-С»** отримує студент, робота якого оформлена відповідно до вимог; зміст курсової роботи в повному обсязі відповідає темі та визначеній меті, але є незначні недоліки методичного або стилістичного характеру. Під час захисту студент дає правильні відповіді, але недостатньо аргументовані.

Оцінку **«задовільно D-E»** отримує студент, курсова робота якого розкриває теоретичні питання недостатньо повно, містить мало фактів наукового дослідження, аналіз зроблено поверхово; висновки аргументовано недостатньо переконливо, робота оформлена неохайно.

Оцінку **«незадовільно F-FX»** виставляють студенту, якщо курсова робота виконана не в повному обсязі та з відхиленнями від завдання;

оформлена без врахування встановлених вимог; мають місце суттєві помилки, які тягнуть за собою переробку курсової роботи; студент слабо володіє мовою викладу матеріалу.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення графіку виконання курсової роботи

Календарний план-графік

№ п/п	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Обґрунтування теми дослідження		
2.	Опрацювання та реферування літератури з теми дослідження. Визначення об'єкта і предмета дослідження		
3.	Формулювання мети, завдання досліджень. Складання попереднього плану роботи. Узгодження з керівником		
4.	Написання основної частини. Перше читання керівника		
5.	Опрацювання зауважень і виправлення недоліків. Подання керівникові		
6.	Оформлення роботи		
7.	Підготовка презентації		
8.	Захист роботи		

Зразок титульної сторінки курсової роботи

**Таврійський національний університет імені В. І.
Вернадського
ННІ «Академія мистецтв імені С.С.
Прокоф'єва»
кафедра музичного мистецтва**

КУРСОВА РОБОТА

На тему:

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Освітній ступінь:

Кваліфікація:

Виконав:

*(прізвище, ім'я, по
батькові)*

Науковий керівник:

*(прізвище, ім'я, по
батькові)*

Київ – 2021

4. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ БАКАЛАВРСЬКОЇ РОБОТИ

Бакалаврська робота – це кваліфікаційне навчально-наукове дослідження, яке здобувач вищої освіти виконує на завершальному етапі навчання і має своєю метою:

- розширення, закріплення і систематизацію теоретичних знань, набуття навичок практичного застосування цих знань при рішенні конкретної наукової задачі;
- розвиток навичок ведення самостійних теоретичних та аналітичних досліджень;
- набуття досвіду надання та публічного захисту результатів своєї діяльності.

Випускна робота бакалавра виконується протягом восьмого семестра навчання. Витрати часу на підготовку роботи визначаються учбовим планом відповідної бакалаврської програми. Тематика випускних кваліфікаційних робіт визначається і затверджується кафедрою музичного мистецтва.

За актуальність, відповідність тематики бакалаврських робіт напрямку підготовки, керівництво й організацію її виконання відповідальність несе випускаюча кафедра і науковий керівник роботи.

Студентові надається право вибору теми випускної кваліфікаційної роботи або пропозиції своєї тематики з обґрунтуванням доцільності її розробки.

Загальні положення

Виконання бакалаврської роботи є необхідним і найважливішим етапом поглиблення та закріплення теоретичних і практичних знань.

Процес виконання роботи включає наступні послідовні етапи:

- вибір теми роботи;

- вивчення спеціальної літератури за обраною темою;
- збір і систематизація основної інформації з теми бакалаврської роботи (план- проспект);
- аналіз музичного матеріалу;
- обґрунтування висновків;
- оформлення бакалаврської роботи згідно вимогам;
- здача бакалаврської роботи та її захист.

Студенти повинні враховувати необхідність виконання всіх перерахованих етапів, плануючи послідовність і обов'язкове виконання роботи в термін, визначений викладачем, відповідно до навчального плану.

Планування та етапи виконання бакалаврської роботи

Бакалаврська робота має виконуватися здобувачем у повній відповідності із затвердженим календарним планом та завданням. У випадках відставання від графіка здобувач зобов'язаний подати пояснення своєму науковому керівнику або завідувачу кафедри. Відповідно до календарних етапів здобувач має подавати роботу частинами на перегляд, а у встановлений графіком кінцевий термін подати завершену бакалаврську роботу на рецензування викладачу кафедри із числа науково-викладацького складу.

Вибір теми бакалаврської роботи

Вибір теми – перший етап виконання роботи, найважливіша умова її успішного виконання. Вибір теми здійснюється здобувачем разом із керівником. Необхідно враховувати такі фактори як науковість, практичність і актуальність, перспективність, інтерес здобувача до досліджуваної теми, наявність достатнього обсягу літератури за тими питаннями, наявність музичного матеріалу для аналітичного розбору.

Структура бакалаврської роботи

Структура роботи повинна мати наступні компоненти:

- титульний лист (див. Додаток 1);
- зміст;
- вступ;
- основна частина (будується з розділів та підрозділів);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідністю).

Вступ повинен коротко характеризувати сучасне положення проблеми (питання), якій присвячена тема роботи. У вступі має бути зазначено:

- актуальність обраної теми, проблемність теми, необхідність її дослідження;
- предмет та об'єкт дослідження;
- мету;
- завдання;
- короткий огляд літератури та інших джерел за даною темою;
- структуру роботи.

Основна частина роботи, як правило ґрунтується на аналізі жанрово-стильових аспектів творчості композитора, а також обраного музичного матеріалу. В цьому розділі обґрунтовують вибір напряму досліджень, розробляють загальну методикку проведення дослідження, викладають результати власних досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми. Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором. Основна частина може складатися з декількох розділів та підрозділів. Після кожного розділу основної частини бажано навести короткі висновки.

Висновки бакалаврської роботи містять найбільш важливі наукові та практичні результати, отримані в роботі, у тому числі з погляду відповідності меті роботи та поставленим завданням.

Список літератури включає усі використані джерела, що розміщуються за абеткою. Інформація про книги, інші видання, повинна включати прізвище та ініціали автора, назву, найменування видавництва (журналу), назву серії (якщо така є), рік випуску, номер видання (журналу), сторінку, на якій розміщено статтю.

Літературні джерела вказуються мовою оригіналу (Російські джерела російською мовою, англійські, німецькі і та ін. – відповідно, якщо немає офіційного перекладу).

Додатки оформляються як продовження роботи на наступних сторінках. До додатків відносяться ноти, схеми, ілюстрації, таблиці. Кожний додаток починається з нової сторінки. У правому верхньому куті розміщується слово «Додаток 1 (2...6)».

Обсяг бакалаврської роботи повинний бути в межах 25 - 30 сторінок друкованого тексту (кегель 14, інтервал 1.5), для музикознавців – 50 - 60 сторінок друкованого тексту (кегель 14, інтервал 1.5).

Кожен новий розділ починається з нової сторінки.

Вивчення спеціальної літератури за обраною темою

Відповідно до обраної теми бакалаврської роботи здобувач самостійно здійснює добір літератури і джерел (статті, монографії, автореферати дисертацій, електронні ресурси та ін.), накопичує матеріали згідно теми роботи і розпочинає їх вивчення.

Глибоке вивчення літературних джерел дозволяє осмислити сучасний стан досліджуваної проблеми, з'ясувати причинно-наслідкові зв'язки і структурувати роботу таким чином, щоб вона являла собою форму послідовно виконаної, логічно завершеної наукової праці.

У період вивчення джерел рекомендується вести робочі записи, що допоможе систематизувати матеріал, осмислити його відповідно до плану бакалаврської роботи.

Варто підкреслити, що правильна робота студента з літературою є основною запорукою успішного виконання роботи.

Загальні правила цитування та посилання на використані джерела

Текст цитати береться в лапки та наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання. Іншомовні цитати мають бути перекладені українською мовою. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. Посилання на джерела в тексті дослідження слід зазначати порядковим номером за переліком використаних джерел, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, “... у працях [1- 7]..., або [15,34,47]”. Коли в тексті роботи необхідно зробити посилання на складову частину чи конкретні сторінки відповідного джерела, треба наводити посилання у квадратних дужках, при цьому номер посилання має відповідати його бібліографічному опису за переліком використаних джерел, та сторінці на якій міститься цитований матеріал, наприклад [36, 27].

Аналіз нотних матеріалів, обґрунтування висновків

Зібраний нотний матеріал піддається комплексному аналізу, як теоретичному так і виконавському, в результаті чого студент повинен прийти до певних висновків.

Перед тим, як робити висновки необхідно перевірити завершеність кожної окремої частини роботи, суть її змісту. Лише після цього варто приступити до формулювання висновків.

Висновки необхідно акцентувати:

- за суттю поставленої проблеми;
- за підсумками кожного розділу частини;
- за підсумками роботи в цілому.

Висновки рекомендується формулювати згідно завданням зі вступу коротко і точно, не перевантажувати їх деталями.

Оформлення бакалаврської роботи

Зібраний і оброблений у процесі дослідження матеріал вимагає чіткого і послідовного викладу. На цьому етапі виконання бакалаврської роботи остаточно удосконалюється матеріал усієї теми, її спрямованість, стилістика викладу.

Загальними вимогами до виконання бакалаврської роботи є:

- чіткість побудови;
- логічність і послідовність викладу матеріалу;
- аргументованість;
- точність формулювань;
- конкретність викладу результатів дослідження;
- доказовість висновків.

Титульний лист оформлюється відповідно до системи стандартизації. Зміст включає назви розділів бакалаврської роботи і нумерацію сторінок. Текст розділів може містити підрозділи. Розділи повинні бути пронумеровані арабськими цифрами в межах усієї роботи.

Перелік обов'язкових вимог при написанні бакалаврської роботи

Виконана бакалаврська робота здається на кафедру (деканат) за місяць до захисту та проходить перевірку на оригінальність. Після цього вона рецензується.

Рецензія на роботу (див. Додаток 2) виконується викладачем кафедри з числа науково-викладацького складу після її перевірки. У

рецензії вказуються позитивні сторони роботи, її недоліки і дається попередня оцінка роботи (бланк рецензії підшивається після титульної сторінки).

Якщо робота написана неправильно, має серйозні недоліки, то вона повертається для повної чи часткової доробки відповідно до вказівок рецензента. До роботи, поверненої для повторної перевірки, обов'язково додається перша рецензія.

У період підготовки до захисту бакалаврської роботи студент повинен ознайомитися зі змістом рецензії, усвідомити характер зроблених зауважень і підготувати на них відповіді.

На захисті роботи студент повинен донести основну думку виконаної роботи у реферативному вигляді, підготовленому заздалегідь, який повинен містити в собі всі структурні розділи у стислому вигляді. Захист роботи проводиться перед атестаційною комісією.

При оцінці бакалаврської роботи після її захисту береться до уваги рівень виконаної роботи, уміння студента володіти навчальними матеріалами, правильно використовувати їх на практиці, професійно відповідати на поставлені питання. Оцінка з бакалаврської роботи виставляється після її захисту.

Рекомендації щодо виконання бакалаврської роботи

- вибрати тему роботи і узгодити її з керівником;
- скласти бібліографію за темою роботи (не менш ніж 20 джерел);
- проаналізувати різні погляди, висвітлені в літературі з досліджуваної проблеми, і висловити своє ставлення до них;
- зробити аналіз нотного матеріалу;
- підготувати свої пропозиції щодо рішення досліджуваної проблеми.

Критерії оцінювання бакалаврської роботи

Якість роботи оцінюється за критеріями:

1. Обґрунтування актуальності теми, визначення мети, завдань і основних напрямків дослідження;
2. Розробка теми на основі аналізу вітчизняної і закордонної наукової літератури: самостійність, повнота, наявність помилок;
3. Аналіз музичного матеріалу відповідно до теми;
4. Використання наукових методів дослідження, уміння логічно мислити, доводити, робити обґрунтовані висновки за розділами і в цілому за роботою;
5. Отримані результати: пропозиції, рекомендації, їх новизна;
6. Якість оформлення роботи.

Зразок титульної сторінки курсової роботи

**Таврійський національний університет імені В. І.
Вернадського
ННІ «Академія мистецтв імені С. С.
Прокоф'єва»
кафедра музичного мистецтва**

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

На тему:

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Освітній ступінь:

Кваліфікація:

Виконав:

*(прізвище, ім'я, по
батькові)*

Науковий керівник:

*(прізвище, ім'я, по
батькові)*

Київ – 2021

РЕЦЕНЗІЯ

на бакалаврську роботу

студента(ки) _____ Курс _____

1. Обґрунтування актуальності теми, визначення мети, завдань і основних напрямків дипломного дослідження:

2. Розробка теми на основі аналізу вітчизняної і закордонної наукової літератури:

3. Аналіз музичного матеріалу за темою.

4. Використання наукових методів дослідження, уміння логічно мислити.

5. Отримані результати: пропозиції, рекомендації, їх новизна.

5. МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Мета і завдання магістерської роботи

Магістерська робота – це кваліфікаційне навчально-наукове дослідження, яке магістрант виконує на завершальному етапі навчання в навчальному закладі. Вона має комплексний характер і пов'язана з використанням набутих знань, умінь і навичок зі спеціальних дисциплін.

Дослідження має елементи наукової творчості, теоретичної та практичної новизни; передбачає систематизацію, закріплення, розширення та поглиблення теоретичних і практичних знань зі спеціальності, а також застосування їх під час вирішення конкретних наукових, виробничих та інших завдань. Магістерська робота – це документ, на підставі якого визначають рівень загальнонаукової та спеціальної підготовки магістранта, його здатність застосовувати знання під час вирішення конкретних проблем, схильність до аналізу та самостійного узагальнення матеріалу з теми дослідження, готовність як випускника магістратури до виконання завдань професійної діяльності.

Метою підготовки магістерської роботи є набуття студентом навичок вироблення науково обґрунтованих пропозицій, спрямованих на вирішення актуальних досліджуваних проблем у сфері підготовки майбутніх спеціалістів на основі самостійного науково-теоретичного, аналітичного та практичного досліджень.

Виконання магістерського дослідження потребує від студента глибокого осмислення професійної проблеми, комплексного оволодіння матеріалом і методами самостійного дослідження та послідовного викладення результатів.

Основні завдання магістерської роботи:

- систематизація, закріплення і збагачення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання за освітньо-професійною програмою підготовки фахівця освітнього ступеня «магістр»;
- розвиток навичок роботи з фаховою літературою, самостійного наукового пошуку та творчого вирішення завдань;
- формування навичок практичного використання теоретичних знань при вирішенні конкретних прикладних питань у різних сферах професійної діяльності, оволодіння методикою досліджень та сучасними методами математичної статистики;
- набуття досвіду чіткого і логічного письмово викладу теоретичних положень;
- розвиток уміння правильно аналізувати, узагальнювати, класифікувати та інтерпретувати основні теоретичні й практичні результати дослідження;
- визначення відповідності рівня підготовки випускника вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця, його готовності та спроможності до самостійної роботи.

У процесі виконання магістерської роботи студент, відповідно до кваліфікаційних вимог, зобов'язаний продемонструвати:

- знання загальнотеоретичних, професійно-орієнтованих і спеціальних дисциплін зі спеціальності, які розкривають теоретичні основи та практичні питання підготовки;
- уміння з'ясувати причинно-наслідкові зв'язки процесів та явищ та використовувати їх для вирішення конкретних наукових, музично-освітніх проблем;
- опанування методикою проведення наукових досліджень, уміння відбирати, систематизувати та опрацьовувати інформацію відповідно

до цілей та завдань дослідження зі спеціальності;

- навички формулювати обґрунтовані висновки і розробляти конкретні пропозиції.

Магістерська робота має бути логічною, доказовою, аргументованою та відповідати таким вимогам:

- містити поглиблений та всебічний аналіз досліджуваної проблеми;
- містити елементи самостійного наукового дослідження;
- бути належно оформленою;
- мати всі супровідні документи;
- бути виконаною і поданою на випускову кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу.

Під час написання магістерської роботи студенти зобов'язані використовувати нормативно-правову базу з обраного наукового напрямку дослідження, статистичні та інші звітні матеріали, монографії, фахові журнали, періодичні видання, матеріали практики, інтернет-ресурси та інші джерела наукової інформації.

Написання магістерської роботи виконується державною мовою з використанням комп'ютерного забезпечення. Результати проведеного дослідження мають бути обґрунтованими, достовірними, об'єктивними, повними, узагальненими, представленими у таблицях та рисунках (діаграмах, схемах тощо), моделях, методичних положеннях та рекомендаціях, спрямованих на вирішення конкретних теоретико-прикладних завдань. Доповідь щодо результатів магістерського дослідження викладається державною мовою з використанням мультимедійних засобів.

До захисту магістерської роботи допускаються студенти, які повністю виконали навчальний план за спеціальністю 025 «Музичне мистецтво».

Магістерська робота, яка не відповідає встановленим вимогам, до захисту не допускається, про що приймається відповідне рішення випускової кафедри.

Вимоги до тематики магістерської роботи

Тематика магістерських робіт повинна відповідати сучасним запитам та бути спрямованою на вирішення завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.

Теми робіт мають відповідати напряму підготовки випускової кафедри, щорічно оновлюватись і враховувати наступні положення:

- тема має відповідати спеціальності 025 «Музичне мистецтво».
- тема має враховувати потенційну можливість зв'язку з майбутньою професійною діяльністю магістранта;
- кількість слів у назві теми роботи не може перевищувати одинадцять (без урахування часток та прийменників);
- формулюючи назву теми, слід уникати таких варіантів, як «Аспекти»; «Проблеми ...», «Аналіз ...», «... з метою...», «Дослідження питання...», «Дослідження деяких шляхів...»;
- назва теми роботи повинна бути конкретною, узгоджуватися з об'єктом і предметом дослідження;
- обрання магістерської роботи на суто теоретичну тему без урахування прикладного аспекту не допускається.

Тема дослідження конкретизує напрямок дослідницької роботи з метою вивчення обраних процесів чи явищ. Вибір, формулювання та обґрунтування теми дослідження є найвідповідальнішим етапом у процесі підготовки та написання магістерської роботи. Теми магістерських робіт затверджуються рішенням кафедри та вченої ради

факультету і в подальшому *не змінюються*. Тому до вибору теми необхідно підійти дуже серйозно і заздалегідь.

Студент обирає тему магістерської роботи із запропонованого переліку, що затверджений кафедрою. Однак, магістрант може сам запропонувати тему дослідження, узгодивши її формулювання з науковим керівником. Вибір і формулювання актуальної теми полегшується попередньою роботою з аналітичними статтями у мережі Інтернет та періодичних виданнях, авторефератами дисертацій, участю у наукових конференціях тощо.

Під час обрання теми *основними критеріями* повинні бути:

- наукова та соціальна актуальність;
- перспективність;
- наявність теоретичної бази;
- можливість виконання емпіричного дослідження;
- отримання практичного ефекту від упровадження результатів дослідження.

Алгоритм вибору теми

Постановці проблеми та формулюванню теми магістерської роботи передуює підготовча робота магістранта з науковими джерелами, яка передбачає вивчення кола наукової проблеми та її постановку.

Наукова проблема – чітко окреслене коло питань, яке охоплює основну ідею та загальне спрямування дослідження.

Постановка проблеми – це початок дослідження, що передбачає таку послідовність дій:

- виявлення дефіциту інформації;
- усвідомлення потреби в усуненні цього дефіциту;
- опис (вербалізація) проблемної ситуації;

– формулювання проблеми в наукових категоріях і термінах.

Гарна орієнтація у проблемі передбачає ґрунтовне ознайомлення з науковими публікаціями по цій проблемі, а також обмін інформацією з іншими студентами та викладачами.

Консультування та інші обов'язки наукового керівника

Розподіл тем магістерських робіт, які мають виконуватися студентами, відбувається за принципом наступності студентської наукової роботи на попередніх курсах навчання, а також з урахуванням наукових інтересів, виявлених магістрантом у цей період.

Кожен магістрант подає заяву на ім'я завідувача кафедри мистецьких дисциплін (Додаток А), яка є підставою для призначення наукового керівника. У ній зазначається формулювання теми та ймовірний науковий керівник магістерської роботи. На засіданні випускової кафедри розглядаються, обговорюються та затверджуються обрані теми магістерських робіт, призначаються наукові керівники.

Науковий керівник магістерської роботи:

– здійснює безпосереднє керівництво написанням магістерської роботи;

– надає допомогу магістранту в остаточному формулюванні теми, складанні змісту магістерської роботи, доборі необхідного матеріалу;

– рекомендує магістранту спеціальні й інформаційні джерела за обраною темою магістерської роботи;

– рецензує частини роботи і завершений рукопис;

– регулярно консультує студента, контролює впродовж усього періоду графік виконання магістерської роботи, її якість, а також інформує завідувача кафедри про хід підготовки роботи до захисту;

– надає відгук на дипломну магістерську роботу (Додаток З)

після її завершення;

- здійснює підготовку студента до захисту.

Науковий керівник фіксує порушення магістрантом календарного плану виконання роботи та інформує про це завідувача кафедри.

Консультації з магістерської роботи та окремих її розділів мають за мету:

- дати необхідну спрямованість магістерській роботі;
- допомогти магістранту у роз'ясненні окремих складних питань на різних етапах виконання магістерської роботи;
- стимулювати самостійну творчу роботу магістранта.

Обов'язки наукового керівника

На різних стадіях підготовки і виконання магістерської роботи завдання наукового керівника змінюються.

На першому підготовчому етапі науковий керівник:

- надає практичну допомогу студенту у виборі теми магістерської роботи та розробці плану її виконання;
- дає кваліфіковану консультацію з підбору літературних джерел і методичних матеріалів, необхідних для виконання магістерської роботи;
- визначає календарний графік роботи студента;
- визначає графік консультацій.

На основному і заключному етапах виконання магістерської роботи науковий керівник:

- здійснює систематичний контроль за ходом виконання студентом магістерської роботи відповідно до розробленого плану;
- виступає як опонент, вказує магістрантові на недоліки аргументації емпіричного дослідження, стилю викладу матеріалів тощо, радить, як їх краще усунути;

- здійснює систематичні, передбачені розкладом, бесіди та консультації за змістом та організацією роботи;
- надає допомогу у виборі методики дослідження;
- оцінює зміст виконаної роботи як частинами, так і в цілому, дає згоду на подання роботи на захист (зразок відгуку керівника подається у додатках).

Важливо!

– до консультації з науковим керівником слід готуватись. Консультацію можна отримати з приводу чогось. Якщо магістрант нічого не зробив, не прочитав жодної наукової праці з обраної проблеми, не проаналізував методи дослідження тощо, то консультація з науковим керівником буде не продуктивною;

– магістрантові слід періодично (за обопільною домовленістю) інформувати наукового керівника про хід підготовки магістерської роботи, обов'язково доводити до відома про можливі відхилення від затвердженого графіка виконання проекту;

– науковий керівник не є ні співавтором, ні редактором магістерської роботи і тому не повинен виправляти всі наявні в магістерській роботі теоретичні, методологічні, стилістичні та інші помилки;

– рекомендації та зауваження наукового керівника магістрант повинен сприймати творчо. Він може враховувати їх або відхиляти на свій розсуд, оскільки відповідальність за теоретично і методологічно правильну розробку та висвітлення теми, якість змісту та оформлення магістерської роботи лежить на ньому.

6. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ, ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Етапи виконання магістерської роботи

Магістерська робота має виконуватися магістрантом відповідно до затвердженого календарного плану та завдань. У випадках відставання від графіка магістрант зобов'язаний подати пояснення своєму науковому керівнику або завідувачу кафедри.

Виконання магістерської роботи охоплює такі етапи:

1. *Підготовчий етап.* На цьому етапі здійснюється вибір теми дослідження, її затвердження та складання плану виконання магістерської роботи.

2. *Основний етап* розпочинається після визначення завдань та завершується за два тижні до попереднього захисту магістерської роботи.

3. *Заключний етап* передбачає попередній захист роботи на кафедрі та отримання допуску до основного захисту.

На період виконання магістерської роботи на випусковій кафедрі складається графік консультацій наукових керівників, згідно з яким забезпечується систематична співпраця магістранта і наукового керівника над магістерською роботою. Систематичні консультації допомагають магістранту у виборі методів дослідження, контролі за дотриманням вимог до змісту і оформлення магістерської роботи, своєчасному усуненні недоліків. Оперативне і уважне виконання рекомендацій керівника сприяє своєчасному поданню магістерської роботи, є запорукою успішного захисту.

Відповідно до календарних етапів студент має подавати роботу частинами на перегляд, а у встановлений графіком кінцевий термін

подати завершену магістерську роботу науковому керівникові для підготовки відгуку. Для цього магістрант зобов'язаний:

- опрацювати літературні джерела і скласти план роботи;
- опрацювати фактичний матеріал із застосуванням методів наукового дослідження;
- написати перший варіант тексту, подати його на ознайомлення науковому керівникові;
- усунути недоліки та доопрацювати остаточний варіант тексту;
- оформити магістерську роботу відповідно до вимог;
- подати роботу науковому керівнику та отримати відгук;
- подати роботу рецензенту та отримати рецензію;
- подати роботу на кафедру.

У разі позитивного відгуку наукового керівника, магістерську роботу допускають до попереднього захисту.

Порядок допуску магістерської роботи до захисту

Попередній захист магістерської роботи магістрант проходить на випусковій кафедрі у встановлений термін. Попередній захист відбувається у присутності магістрантів, наукового керівника та комісії (викладачів випускової кафедри).

До захисту допускаються магістерські роботи, теми яких затверджені наказом ректора університету; структура, зміст, якість викладеного матеріалу, його оформлення відповідають вимогам, які прописані у цих методичних рекомендаціях; пройшли перевірку на антиплагіат; оцінені позитивно на попередньому захисті випускової кафедри та мають позитивний відгук наукового керівника та рецензента.

Допуск до захисту магістерської роботи здійснюється

завідувачем. Магістерська робота допущена до захисту, направляється завідувачем кафедри на рецензування (внутрішнє та зовнішнє (зразок рецензії подається у додатках)).

До захисту магістерська робота не допускається, якщо:

- робота не відповідає вимогам державних стандартів, означених у методичних рекомендаціях;
- робота написана на тему, яка своєчасно не була затверджена;
- робота виконана не самостійно;
- зміст роботи не розкриває її теми;
- робота недбало оформлена;
- відсутній відгук наукового керівника;
- відсутні внутрішня або зовнішня рецензії;
- робота не подана у термін, встановлений рішенням випускової кафедри.

Рішення про допуск/не допуск магістерської роботи приймається на засіданні випускової кафедри, витяг з протоколу якого разом зі службовою запискою завідувача кафедри подаються директору Академії для підготовки матеріалів до наказу ректора про відрахування магістранта.

Дозволом для **остаточного захисту магістерської роботи** є рекомендація кафедри за результатами попереднього захисту та рішення кафедри про допуск до офіційного захисту магістерської роботи в екзаменаційній комісії (далі – ЕК), наявність магістерської роботи з усіма необхідними візами та супровідними документами про допуск до її захисту.

До початку офіційного захисту магістерської роботи в ЕК студенту необхідно отримати *відгук наукового керівника* (Додаток З), який подається на завершену магістерську роботу і може бути як

позитивний, так і негативний, мати зауваження. У відгуку науковий керівник оцінює як якість виконання самої роботи, так і працю магістранта над нею і робить висновок про можливість допуску магістерської роботи до захисту в ЕК.

Письмовий відгук наукового керівника подається на кафедру не пізніше, ніж за 5 днів до захисту, після чого передається разом із магістерською роботою до ЕК.

Відгук наукового керівника магістерської роботи пишеться (друкується) в довільній формі, визначаючи за можливістю:

- актуальність наукового дослідження, відповідність змісту магістерської роботи до плану;
- ступінь самостійності у виконанні магістерської роботи;
- новизну поставлених питань та оригінальність їх вирішення, повноту і якість розроблення теми дослідження;
- вміння працювати із фаховою літературою, рівень застосування автором теоретичних знань для вирішення конкретних практичних завдань;
- рівень оволодіння методами та інструментарієм дослідження;
- логічність, послідовність, аргументованість, грамотність викладення матеріалу;
- відповідність вимогам державного стандарту; можливість практичного застосування випускної кваліфікаційної роботи або її окремих частин;
- позитивні сторони та недоліки;
- оцінку якості виконаної магістерської роботи та ефективності запропонованих заходів;
- загальну оцінку роботи (позитивну або негативну), та/або за чотирибальною системою: «відмінно», «добре»,

«задовільно», «незадовільно»;

- висновок про те, якою мірою вона відповідає визначеним вимогам до магістерських робіт;
- рівень підготовки випускника до виконання професійних функцій.

Зібраний у твердій палітурці рукопис завершеної магістерської роботи, *підписаної студентом та його науковим керівником*, за наявності позитивної характеристики роботи в письмовому відгуку наукового керівника (Додаток З), автор реєструє на кафедрі і передає на розгляд завідувачу кафедри, який має прийняти рішення про допуск студента до офіційного захисту дипломної магістерської роботи на засіданні ЕК, підписуючи її на звороті титульного аркуша з позначенням «рекомендовано до захисту» чи «на доопрацювання». У випадку негативної оцінки роботи випусковою кафедрою магістранту надається можливість доопрацювання роботи за умови своєчасного подання її на кафедру.

Кожна робота, після її завершення, скеровується кафедрою на *зовнішню рецензію* (Додаток Ж) на споріднені кафедри вищих навчальних закладів. Зовнішніми рецензентами можуть бути провідні спеціалісти, які працюють у наукових установах, викладачі інших вищих навчальних закладів. Зовнішня рецензія подається у письмовому вигляді в довільній формі і має містити такі складові:

- висновки щодо актуальності обраної теми, практичного значення виконаної магістерської роботи;
- характеристику повноти завдань щодо розкриття теми магістерської роботи, відповідності змісту роботи;
- висновки щодо використання в роботі сучасних методів дослідження;
- методичних підходів щодо вдосконалення діяльності установ /

організації згідно з напрямком теми дипломної магістерської роботи, елементів наукової новизни;

- оцінку конкретних пропозицій, рекомендацій щодо вдосконалення певних аспектів діяльності, підвищення її ефективності;

- оцінку загальних вражень від магістерської роботи (оформлення, стиль і грамотність викладення тощо);

- інші питання на погляд рецензента;

- висновок рецензента про відповідність якості виконаної магістерської роботи вимогам до таких робіт, про можливість допущення її до захисту і, за бажанням, може бути висловлено зауваження та думку про оцінку роботи за чотирибальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Рецензент має підписатися із зазначенням свого прізвища, ім'я та по батькові, місця роботи і посади, яку займає, і завірити підпис.

Рецензія є інформацією для екзаменаційної комісії про якісний рівень виконаної роботи. Негативна рецензія не є підставою для недопуску магістерської роботи студента до захисту.

Для підготовки магістранта до пояснень у зв'язку з можливими зауваженнями рецензента йому надається можливість ознайомитися з рецензією до захисту роботи на засіданні ЕК. Особливу увагу звернути на висловлені рецензентом зауваження і за можливістю усунути зазначені недоліки або дати аргументовану відповідь у доповіді на захисті в ЕК. Рецензія додається до магістерської роботи разом з іншими супровідними документами.

Завершальною процедурою допущення магістерської роботи до захисту є розгляд її та *супровідних матеріалів* завідувачем кафедри: письмовий відгук наукового керівника, зовнішня рецензія магістерської роботи, ілюстративний матеріал, ксерокопії публікацій автора за темою магістерського дослідження. Супровідні документи вкладаються в

окремі файли та підшиваються в кінці магістерської роботи.

Допуск до захисту здійснюється шляхом відповідного запису завідувача кафедри на окремій сторінці магістерської роботи (із зазначенням номера протоколу засідання випускної кафедри). Якщо завідувач кафедри вважає за неможливе допустити роботу дозахисту через її незадовільну якість, це питання має бути заслухано на засіданні кафедри за участю наукового керівника. Якщо кафедра ухвалила рішення про недопуск магістерської роботи до захисту, то її захист переноситься на наступний рік, що зумовлює зміну теми магістерського дослідження та можливість зміни наукового керівника.

Витяги з протоколів засідань кафедр про результати попереднього захисту магістерських робіт готуються випусковою кафедрою за 15 днів до початку роботи ЕК. Зареєстрована робота на кафедрі і завізована завідувачем кафедри залишається на кафедрі для прийняття остаточного рішення про її допуск до публічного захисту ЕК.

Процедура захисту магістерської роботи

Офіційний захист магістерської роботи відбувається на відкритому засіданні ЕК.

На засідання ЕК до початку захисту подаються такі документи:

- список студентів екзаменаційної групи, які допущені до захисту магістерських робіт, за підписом завідувача випускової кафедри;
- зведена відомість про виконання магістрантом навчального плану та про одержані ним оцінки з теоретичних дисциплін та за результатами практики;
- магістерська робота студента;
- письмовий відгук керівника магістерської роботи;

- зовнішня рецензія на магістерську роботу;
- інші матеріали, які характеризують наукову і практичну цінність виконаної магістерської роботи (публікації студента за темою дипломної магістерської роботи, апробація результатів дослідження тощо).

Під час підготовки до захисту магістрант має погодити зі своїм науковим керівником складену ним стислу доповідь щодо магістерської роботи і підготовлені наочні матеріали (4-6 сторінок з найважливішими ілюстративними матеріалами, оформленими у вигляді плакатів або у вигляді роздаткового матеріалу, а також слайди, фотографії, макети, рекламні проспекти тощо).

Доповідь обов'язково готується у вигляді презентації (в Power Point) з використанням мультимедійної техніки, в якій доцільно вказати:

- ПІБ студента;
- назва магістерської роботи;
- назва та шифр спеціальності;
- робота представлена на здобуття кваліфікації студента;
- ПІБ керівника магістерської роботи;
- актуальність проведеного дослідження;
- мета дослідження;
- предмет і об'єкт дослідження;
- зміст роботи (назви розділів і підрозділів);
- завдання дослідження з узгодженими до них висновками(паралельно завдання-висновок);
- виклад основних результатів роботи (дуже стисло, тільки головне);
- наукова новизна.

Презентація складається з 10-12 слайдів, на кожному з яких оптимально розташовується 12-15 рядків тексту. На першому слайді розміщують перших п'ять зазначених вище пунктів, а на останньому: «Дякую за увагу!». Слайди мають бути читабельні, пронумеровані та взаємопов'язані з доповіддю.

Дата, час та місце офіційного публічного захисту магістерських робіт зазначаються графіком засідань екзаменаційної комісії та доводиться до відома студентів і викладачів випускової кафедри.

Процедура офіційного публічного захисту магістерської роботи складається з:

1. короткої (10 хв.) доповіді автора магістерської роботи;
2. ілюстративного матеріалу для кожного члена ЕК, в якому викладено основні положення дипломної магістерської роботи;
3. презентації за допомогою мультимедійного забезпечення;
4. обговорення роботи, під час якого доповідач дає відповіді на запитання членів ЕК.

Доповідь студента має містити обґрунтування актуальності теми, мету і завдання роботи, зміст проведеного дослідження та питання, що виносяться на захист, основні результати аналізу зібраних та опрацьованих матеріалів і творчі напрацювання автора, елементи наукової новизни, конкретні висновки і пропозиції, викладені у роботі; даються відповіді на зауваження наукового керівника, рецензента. Особливе місце має бути відведене обґрунтованим пропозиціям і рекомендаціям та оцінці їх ефективності.

Магістрант стисло доповідає комісії сутність проведеного дослідження, ілюструючи доповідь посиланням на наочні матеріали.

Наочні матеріали мають послідовно ілюструвати доповідь і забезпечувати повноту висвітлення всіх положень, які виносяться на захист.

Після доповіді магістранта, голова ЕК зачитує рецензію на магістерську роботу, і студент має можливість відповісти на всі зауваження рецензента.

Під час захисту магістерської роботи члени ЕК, присутні на захисті викладачі, спеціалісти, можуть ставити студентові запитання щодо змісту роботи. Відповіді магістранта мають бути конкретними, аргументованими і короткими.

Після відповіді студента на запитання, оголошується відгук наукового керівника виконаної магістерської роботи.

Процедура захисту протоколюється секретарем комісії.

Після закінчення захисту проводиться підсумкове засідання ЕК, яка оцінює магістерську роботу кожного слухача (за 100-бальною шкалою). За результатами захисту магістерської роботи на закритому засіданні ЕК приймає рішення щодо оцінки захисту роботи (враховуючи відгук керівника, рецензента, зміст доповіді, відповіді на запитання).

Засідання ЕК оформляється протоколом, до якого вносяться відповідні оцінки за захист, записуються запитання членів ЕК і присутніх на захисті, особисті думки членів ЕК, зазначається одержаний освітній рівень, а також назва державного документа про освіту (диплом), який видається випускникові. Протокол підписують голова і члени ЕК, що брали участь у засіданні.

Магістрант, який отримав на захисті випускної роботи незадовільну оцінку, має бути відрахований з університету, і в цьому випадку йому видається академічна довідка встановленого зразка.

За ним залишається право бути повторно допущеним до захисту магістерської роботи впродовж наступних трьох років. Повторно

атестаційна робота виконується за наявності заяви студента про допуск до захисту, дозволу ректора і рішення випускової кафедри про затвердження теми, призначення наукового керівника. На вимогу кафедри тему випускної роботи може бути змінено або в межах тієї ж теми, матеріали роботи студент може суттєво оновити і доповнити.

Незалежно від причин, повторний захист дипломної магістерської роботи у той же рік категорично забороняється.

За пропозицією комісії відзначаються кращі магістерські роботи, які можуть бути рекомендовані для участі у конкурсах магістерських робіт.

Критерії оцінювання магістерської роботи:

Члени комісії оцінюють роботу за чотирибальною національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та за системою ECTS (Додаток В).

Визначаючи оцінку, необхідно враховувати актуальність, теоретичний рівень роботи, наукову новизну та практичну значущість висловлених рекомендацій, уміння магістранта вести аргументовану публічну дискусію й захищати свою позицію тощо.

Цінність представленої до захисту магістерської роботи визначається на основі:

- актуальності змісту дослідження порушеної проблеми;
- відповідності сучасному стану і перспективам розвитку музичного мистецтва;
- можливості запровадження результатів дослідження у теорію та практику підготовки майбутніх артистів, керівників колективів, викладачів галузі музичного мистецтва.

Критеріями оцінювання магістерської роботи є:

- чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного

питання плану і теми роботи в цілому;

- якість емпіричного дослідження;
- творчий рівень дослідження;
- науковість стилю викладання;
- відсутність орфографічних і синтаксичних помилок;
- правильне оформлення роботи відповідно до стандартів;
- успішність презентації дослідження та
відповідей на питання членів ЕК.

***Підсумкова оцінка за захист магістерської роботи може
бути знижена за:***

- невідповідність в оформленні роботи – до 20 балів;
- відмову магістранта враховувати зауваження керівника – до 15 балів;
- відсутність презентаційних матеріалів – до 15 балів.

7. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Структура магістерської роботи

Магістерська робота є кваліфікаційною працею, яку оцінюють не лише з позицій актуальності теми, змістового наповнення та значущості результатів, але й за методичним рівнем виконання. Структура магістерської роботи та обсяг окремих її розділів залежать від особливостей теми роботи, але вона повинна формуватися з додержанням таких вимог:

- кількість сторінок основного тексту дипломної магістерської роботи (без урахування бібліографії та додатків) складає 50 із можливим збільшенням їх кількості на 15 %;
- кількість сторінок в окремих розділах чітко не регламентується, але має відповідати вимогам достатньої інформативності та обґрунтованості рішень та висновків.

Автор має чітко уявляти собі структуру та зміст магістерської роботи. Усі складові частини роботи повинні бути логічно взаємопов'язані та переконливо аргументовані. Виконання магістерської роботи передбачає:

- обґрунтування актуальності теми, мети й завдань, предмету та об'єкту дослідження, з'ясування рівня розробленості проблеми у науковій літературі, практичної цінності, зазначення методів та джерел дослідження, апробацію результатів;
- розкриття теоретичних та інших (історичних, методологічних, психологічних тощо) аспектів дослідження (основних категорій, понять, закономірностей розвитку явища, яке вивчається, розгляд

- історії питання, документів, інших джерел інформації);
- аналіз конкретної проблемної ситуації та підтвердження логічними судженнями, розрахунками, розробленням відповідних пропозицій і рекомендацій.

Структура магістерської роботи має містити:

1. титульний аркуш (Додаток Б);
2. бланк індивідуального завдання на виконання роботи (Додаток Г);
3. зміст (Додаток Д);
4. основну частину (вступ; три розділи, кожний з яких має два-три підрозділи; висновки);
5. перелік використаних джерел і літератури;
6. додатки (за необхідності).

Зміст магістерської роботи

Для проведення ґрунтовного наукового аналізу з теми дослідження, що уможливорює виокремлення основних структурних одиниць роботи, складається зміст магістерської роботи (Додаток Д).

Зміст магістерської роботи за структурою містить нумерацію початкових сторінок усіх частин магістерської роботи: вступу, розділів та підрозділів, висновків, переліку використаних джерел і літератури, додатків. Формуючи зміст роботи, студент показує вміння визначати основне, найістотніше у вирішенні проблеми, а також логічну послідовність викладення тексту. Перелік питань, які розглядаються, структурується за принципом від загального до конкретного. Тобто, назви розділів і підрозділів, як вузлові складові обраної проблеми, мають бути єдиною системою, в якій назва кожного наступного розділу чи підрозділу розвиває і доповнює назву попереднього, що загалом відображає сутність досліджуваної проблеми та послідовність її

вирішення. Назви розділів та підрозділів мають бути чітко і зрозуміло сформульовані, пов'язані з темою дослідження. Назва питань не може дублювати тему магістерської роботи.

Вироблення кінцевого варіанту змісту, який затверджується науковим керівником, є результатом вивчення літератури за темою магістерської роботи. Для оптимального розподілу наявного матеріалу за питаннями, зміст роботи доцільно подавати у вигляді плану-конспекту, який повинен відображати розгорнуту структуру роботи, чітко розміщення головних позицій, цифрового матеріалу, схем, графіків в їхній логічній послідовності. Відповідно до плану-конспекту складається чорновий варіант роботи, який подається науковому керівникові. З урахуванням зауважень наукового керівника магістрант складає чистовий варіант роботи з відповідним його оформленням.

Вступ

У вступі до магістерської роботи, обсяг якого не повинен перевищувати 2 - 3 сторінок комп'ютерного тексту, необхідно дотримуватись логічного викладення тексту таких рубрик:

- актуальність проблеми, що вивчається, необхідність її розроблення та практичне значення;
- ступінь розробленості проблеми у науковій літературі;
- мета та завдання дослідження;
- об'єкт та предмет дослідження;
- використані наукові методи та методики дослідження;
- інформаційна база дослідження;
- теоретичне та практичне значення одержаних результатів дослідження;
- апробація результатів дослідження;
- публікації автора;
- обсяг і структура дипломної магістерської роботи.

Актуальність теми (обсягом до 1 стор.) визначається шляхом критичного аналізу та зіставлення з широким колом подібних попередніх досліджень з урахуванням необхідності застосування нових наукових підходів до її аналізу та узагальнення, виходячи з національних інтересів України, обґрунтування доцільності магістерської роботи для музично-професійної підготовки майбутніх фахівців у сфері музичного мистецтва.

Ступінь розробленості проблеми у науковій літературі. У цій рубриці магістрант вказує вітчизняних та зарубіжних науковців, які займалися дослідженням цієї проблеми, окремих її аспектів, стисло представляє їх основні позиції, наукові здобутки у вирішенні проблеми, а також наголошує на тих питаннях, які необхідно вивчити, дослідити, проаналізувати детальніше. Прізвища науковців подають в алфавітному порядку.

Мета і завдання дослідження визначаються на основі актуальності обраної теми та з визначенням кінцевого результату роботи. Сукупність усіх завдань має дати уявлення про те, що необхідно зробити для досягнення мети. Кожне поставлене завдання має бути вирішено та описано в роботі у вигляді аналізу, висновків та рекомендацій.

Головними словами у формулюванні мети є дієслова в неозначеній формі (*розробити, напрацювати, описати, здійснити, вирішити, розкрити, тощо*) або відповідні віддієслівні іменники (*дослідження, опис тощо*). Оскільки мета – це поняття ширше, ніж завдання, тут часто вживають означення: *системний, комплексний, всебічний (комплексне дослідження, всебічне вивчення), монографічний*. Мету доцільно формулювати якомога компактніше, бажано, щоб у ній проглядалася головна думка наукової розвідки, а у визначенні завдань

не доводилося іншими словами повторювати вже сказане – мету.

Завдання потрібно не лише правильно й чітко сформулювати, але й викласти їх у певному порядку, послідовно розгортаючи програму дій науковця та викладу основної частини магістерської роботи. Спостереження показують, що в науково-педагогічних дослідженнях зазвичай формуються чотири групи завдань. *Перша група завдань* може бути пов'язана з розглядом стану досліджуваної проблеми в теорії та практиці, розкритті теоретичних аспектів досліджуваної проблеми. *Друга група завдань* спрямована на чіткіше окреслення предмета й об'єкта вивчення. Завдання *третьої групи*, зазвичай, є процесуальними – це безпосередній аналіз досліджуваної проблеми та формулювання уточненого і конкретизованого завдання з урахуванням аналізу проблеми. Завдання *четвертої групи* є узагальнюючими, підсумовуючими.

Перше завдання може починатися словами *розкрити (обґрунтувати) теоретичні аспекти* (вказується чого), *з'ясувати статус* певних категорій тощо, *визначити поняття* (називається об'єкт), *обґрунтувати* (принципи, підходи, методику тощо).

Друге завдання може містити словосполучення *виявити склад (моделі), визначити структуру, з'ясувати (уточнити) межі поширення, окреслити сукупність* тощо. Виконання цього завдання уможливить повніше уявлення про об'єкт і предмет дослідження.

Без *завдань третьої групи* – безпосереднього аналізу зібраного фактичного матеріалу – не можна обійтися, адже їх виконання – це основа роботи. Починається формулювання цих завдань словами *з'ясувати* (значення, походження, причини, шляхи появи, особливості, природу, роль, місце, специфіку, особливості, фактори тощо), *проаналізувати* (характеристики, чинники, механізми, властивості, походження, процеси, зв'язки, потенціал, засоби,

функції, співвідношення, структуру), *виявити* (ознаки, причини, поширення, зв'язки, шляхи, засоби, специфіку, чинники, типи, співвідношення, структуру), *вивчити* (можливості, специфіку, функціонування, потенціал), *описати* (функціонування, спосіб), *визначити* (обсяг, типи, моделі, структуру, потенціал, функції, продуктивність, засоби, систему, групи, спільне і відмінне, характеристики), *встановити* (кореляцію, взаємодію, функції, ступінь продуктивності, мотиви, вплив, типи, ознаки, особливості, зв'язки, роль, критерії), *здійснити* (аналіз, опис), *простежити* (функціонування, особливості, залежність, засоби, розвиток, глибину, співвідношення) *визначити* (динаміку, можливості, процеси, межі, структуру, специфіку, місце, роль, належність), *показати* (зв'язок, залежність), *окреслити* (особливості, групи, засоби, механізми, значення, конструкції), *зіставити* (форми), *розкрити* (характер, статус, функції, особливості, зміст, вплив), *розглянути* (взаємодію, засоби), *охарактеризувати* (особливості, засоби, типи, специфіку), *уточнити* (хронологію, межі), *з'ясувати* (стан, вплив, чинники, взаємодію) тощо.

Завдання *четвертої групи* базуються на виконанні попередніх завдань, тому є узагальнюючі: *систематизувати підходи, визначити (окреслити) місце й роль, виявити (встановити) тенденції розвитку, з'ясувати закономірності творення, розробити практичні рекомендації, запропонувати інноваційну модель.*

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення. Об'єкт – уся сукупність зв'язків, відношень різних аспектів теорії та практики проблеми, яка є джерелом інформації, необхідної для дослідження. В об'єкті виокремлюється та його частина, яка є предметом дослідження і потребує вивчення.

Предмет дослідження – конкретне завдання (проблема), що потребує вирішення і міститься в межах об'єкта дослідження, але є вузьчим, ніж його об'єкт. Правильне, науково обґрунтоване визначення об'єкта дослідження – це не формальна, а суттєва, наукова акція, покликана зорієнтувати самого дослідника на виявлення місця і значення предмета дослідження. Визначення теми, об'єкта, предмета й мети дослідження є нерозривним процесом.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виокремлюється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага дослідника, оскільки предмет дослідження *визначає тему* наукової праці (відображена в назві на титульному аркуші).

Методи та методики дослідження. Подається перелік використаних методів дослідження або досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх потрібно не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дає змогу пересвідчитись у логічності та прийнятності вибору саме цих методів. Магістранти можуть використовувати відомі методики для розрахунку певних показників, проведення опитувань та ін. Водночас у цій рубриці необхідно вказати чиї методики були використані у магістерській роботі і для чого.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів. Подаються відомості про використання результатів дослідження або рекомендації щодо можливого їх застосування. Це можуть бути нові способи, технології, форми, методи, тобто те нове, що дає виконана магістерська робота для сфери музичного мистецтва.

Кожне наукове положення чітко формулюють, підкреслюючи його основну сутність і зосереджуючи особливу увагу на рівні досягнутої новизни. Сформульоване наукове положення повинно

читатися і сприйматися легко й однозначно, чітко розкриваючи сутність. Формулюючи положення наукової новизни можна вживати такі вирази: «*уперше формалізовано...*», «*розроблено методичні підходи... що відрізняється від...*», «*доведено залежність між...*», «*досліджено поведінку... і показано...*», «*доопрацьовано метод ... в частині... і поширено на...*», «*розроблено концепцію, що ...*», «*розроблено нову систему ...*», «*запропоновано нове визначення...*», «*уточнено...*» тощо.

Необхідно коротко повідомити про впровадження результатів дослідження, називаючи організації, в яких здійснена реалізація, форми реалізації та реквізити відповідних документів.

Апробація результатів дослідження. Подаються відомості про участь магістранта у міжнародних, всеукраїнських та вузівських науково-практичних конференціях, круглих столах та інших науково-комунікативних заходах, на яких оприлюднено результати досліджень, викладені у магістерській роботі. Необхідно зазначити назву, місто та термін проведення конференцій, у яких магістрант брав участь.

Публікації. Наводиться інформація про опубліковані магістрантом наукові праці (чи концертні виступи) за темою дипломної магістерської роботи. Зазначається кількість наукових праць (концертів) та їх загальний обсяг, опублікованих у наукових фахових виданнях, у матеріалах науково-практичних конференцій та інших виданнях. Окрім цього, у квадратних дужках робиться посилання із зазначенням номерів цих публікацій у переліку використаних джерел магістерської роботи автора.

Структура і обсяг роботи. Перераховують усі структурні елементи магістерської роботи з обов'язковим зазначенням повного (*усього*) обсягу роботи. Вказують загальну кількість додатків, рисунків, таблиць, кількість найменувань у списку використаних джерел. Наприклад: *Магістерська робота складається зі вступу, трьох*

розділів, висновків, списку використаних джерел (50 найменувань) та 8 додатків. Загальний обсяг магістерської роботи – 120 сторінок комп'ютерного тексту, містить 8 таблиць і 12 рисунків.

Перший розділ

Перший розділ магістерської роботи, теоретичний, обсягом *не більше 30 % основного змісту магістерської роботи*, викладений у двох-трьох підрозділах, повинен містити:

- огляд літератури за темою і вибір напрямів дослідження;
- виклад основних теоретичних положень, що визначають сутність і зміст, значення, класифікаційні характеристики, історію та сучасні тенденції предмета досліджуваної проблеми, з огляду на цілі й завдання магістерської роботи;
- визначення пріоритетних питань, що підлягають першочерговому вирішенню;
- аналіз проведених теоретичних та/або емпіричних досліджень.

Теоретична основа проблеми, представлена у першому розділі, повинна продемонструвати рівень знань студента, його обізнаність у зазначеній галузі та стати інструментом для вирішення визначених у роботі завдань.

Теоретичне обґрунтування має визначати роль і місце досліджуваних явищ і процесів у діяльності організації / установи, політиці держави чи суспільства. У цьому розділі обґрунтовується теоретична база обраної проблеми, дається огляд літературних джерел, нових розробок, опублікованих статистичних даних із посиланням на джерела, іншої інформації, пов'язаної з темою. На основі вивчення наукової, навчально-методичної літератури (зокрема вітчизняної й іноземної) розкриваються підходи різних авторів до вирішення

проблеми, зазначається, у чому полягає подібність, а в чому – відмінність їхніх поглядів, а також обґрунтовуються власні погляди на проблему.

У цьому розділі подається оцінка діючих законів, постанов, указів та інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної та довідкової бази за досліджуваною проблемою. Розкривається власне розуміння цієї бази, обґрунтовуються необхідність, доцільність окремих документів.

Теоретичне обґрунтування, сутність, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмету дослідження, методичні підходи повинні мати певні елементи наукової новизни, полемічності, спрямованої на ствердження власної позиції щодо обраних методів дослідження, що дає змогу перейти в наступному розділі до конкретного аналітичного дослідження.

У кінці кожного розділу магістерської роботи формулюються висновки зі стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів.

Другий розділ

Другий розділ магістерської роботи, аналітико-дослідницький, передбачає аналіз кількісних та якісних показників стану та розвитку предмету дослідження, мета якого – отримання обґрунтованих даних, що дають змогу вирішувати проблемні питання загалом та їх можливі варіанти. Аналіз має бути спрямований на виявлення переваг і недоліків, ризиків, на розкриття резервів, певних можливостей які надалі можуть бути використані для вирішення певних питань. Завершується аналітичний розділ оцінкою одержаних результатів.

Структура та зміст другого розділу повинні бути аналітичними і залежати від специфіки дипломної магістерської роботи. Орієнтовний обсяг другого розділу – *не більше 40 % основного змісту магістерської*

роботи.

Другий розділ (2-3 підрозділи), забезпечуючи логічну послідовність дослідження, має стати перехідним до наступного третього розділу і поєднати набуті теоретичні знання та вміння використовувати обрані методи і певний методичний інструментарій.

В аналітичному розділі подають:

- аналіз різних підходів провідних фахівців із досліджуваних питань на основі аналізу літературних, статистичних та інших інформаційних джерел;
- виклад загальної методики та основних методів дослідження;
- проведені теоретичні та / або експериментальні дослідження;
- аналіз і узагальнення результатів дослідження.

Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися тлумаченням та висновками, які дають змогу визначити сутність процесів, що спостерігаються в організації / установі, державі, їх особливості, тенденції, створити базу для виявлення невикористаних резервів.

Особливе значення має правильне узагальнення та опрацювання накопиченого фактичного матеріалу, групування та опрацювання інформації, на основі чого проводиться кваліфікаційний аналіз, обґрунтовуються пропозиції.

Третій розділ

Завданням третього розділу магістерської роботи є аналіз та структура власного концертного репертуару, розроблення конкретних рекомендацій, пропозицій, моделей на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію, що викладені в першому розділі, а також висновків проведеного у другому

розділі дослідження та з урахуванням зарубіжного досвіду за темою дослідження.

Завдання, що потребують вирішення у третьому розділі:

- визначення шляхів удосконалення щодо предмету дослідження;
- проведення формувального та контрольного етапів експериментальної роботи;
- розроблення пропозиції щодо підвищення ефективності функціонування об'єкту дослідження;
- розроблення заходів, що ґрунтуються на теоретичних положеннях та аналітичних складових;
- запровадження інноваційних методик, кращих вітчизняних та зарубіжних практик, міжнародного досвіду.

Пропозиції студента щодо науково-практичного вирішення досліджуваної проблеми мають бути обґрунтованими та відповідати критеріям оптимальності, цільової ефективності та практичної втіленості. Обсяг третього розділу має становити близько 30 % основного змісту магістерської роботи.

Висновки

Висновки, обсяг яких *не повинен перевищувати 3 сторінок*, є завершальним етапом виконаної магістерської роботи і мають містити:

- прийняті за основу вихідні теоретичні положення;
- короткі підсумки за результатами наукового дослідження та прикладного аналізу об'єкта дослідження з наведенням позитивних і негативних сторін, а також нереалізованих можливостей;
- перелік заходів, спрямованих на вирішення проблеми;

- отримані якісні та кількісні показники;
- можливі варіанти реалізації запропонованих у магістерській роботі заходів.

Саме тут коротко наводяться найважливіші теоретичні положення, які містять формулювання вирішеної проблеми, оцінку результатів дослідження з точки зору відповідності мети магістерської роботи та визначеним у вступі завданням, окреслено елементи наукової новизни, пропозиції щодо вдосконалення досліджуваного напрямку діяльності організації, які було детально обґрунтовано у третьому розділі. У висновках не можуть подаватися пропозиції, які не були розглянуті в третьому розділі.

Саме здобуті результати теоретичного і практичного проведеного наукового дослідження засвідчують рівень наукової та фахової підготовки магістранта.

Перелік використаних джерел

У переліку використаних джерел і літератури за темою магістерської роботи студент обов'язково має зазначити прізвище та ініціали автора, назву роботи, місце та рік видання, сторінки використаного матеріалу, що цитується автором. Якщо до списку входять журнальні публікації, то необхідно вказати прізвище та ініціали автора, назву статті, рік видання, номер та використані в роботі сторінки.

Визначення і добір матеріалу для наукового дослідження студент здійснює самостійно, консультуючись із науковим керівником. Важливим етапом є визначення необхідних джерел (нормативних, статистичних, звітних, наукових публікацій у періодичних виданнях тощо) основної та допоміжної літератури, насамперед монографічних досліджень, які мають розділи, щостосуються окремих питань роботи.

Студент зобов'язаний знайти найповніші джерела для розкриття теми роботи, на їх основі показати дослідницьку новизну обраної проблеми й уміти охарактеризувати ці джерела. Відповідно до передбачуваної теми студент самостійно або за рекомендацією керівника добирає літературні джерела (книги, брошури, статті та ін.) й відповідні нормативні документи і складає проект плану, який обговорює з науковим керівником. Важливим на цьому етапі є вивчення та аналіз літературних джерел.

Для складання бібліографії з теми наукової роботи студент використовує:

- нормативно-правові акти за напрямом проблеми, яка досліджується;
- систематичні каталоги, в яких назви творів розташовані за галузями знань;
- алфавітні каталоги, в яких карточки на книжки розташовані в алфавітному порядку прізвищ авторів;
- предметні каталоги, що містять назви публікацій з конкретних проблем і спеціальностей;
- бібліографічні довідникові видання за спеціальністю;
- статистичні джерела та інтернет-ресурси.

Для добору періодичної літератури необхідно звернутися до покажчиків статей, опублікованих упродовж календарного року і розміщених у кінці останнього номера журналу за кожен рік видання.

Складений студентом перелік джерел, необхідний для вивчення під час роботи над магістерською темою, погоджується з керівником. Керуючись складеним переліком джерел, студент приступає до їх вивчення. Після попереднього ознайомлення з літературними джерелами і складанням особистої невеликої бібліографічної картотеки

з теми, доцільно приступати до глибшого опрацювання їх на основі повторного читання. За допомогою керівника магістрант визначає послідовність ґрунтовного вивчення літератури. Повторне опрацювання джерельної бази сприяє виокремленню та усвідомленню основних думок і положень, висунутих автором публікації, їх аналізу та опрацюванню, що спонукає магістранта до систематизації, узагальнення та вироблення відповідних висновків, виокремленню невирішеного, недостатньо дослідженого, на чому має сконцентрувати свої зусилля дослідник.

Результатом вивчення літератури за темою магістерської роботи повинно стати складання кінцевого варіанту змісту, який затверджується науковим керівником.

Загальний перелік використаних джерел та літератури має становити не менше *30 найменувань, більша частина яких видана впродовж останніх десяти років.*

Додатки

У додатки доцільно винести допоміжний матеріал, великий за обсягом, але необхідний для повноти сприйняття магістерської роботи:

- реальні документи;
- рекламні матеріали;
- таблиці допоміжних цифрових даних, рисунки, статистичні матеріали, допоміжні ілюстрації;
- проміжні математичні обґрунтування та доведення, розрахунки, формули;
- методичні та програмні матеріали, інструкції, опис алгоритмів, моделі, стратегії, розроблені автором у процесі виконання магістерської роботи.

Обсяг додатків не обмежений.

8. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ

Загальні положення

Магістерська робота виконується державною (українською) мовою з використанням наукового стилю, чітким, логічним та послідовним викладенням тексту, без орфографічних і синтаксичних помилок. Пряме переписування матеріалів з літератури не допускається.

Робота має бути надрукована на комп'ютері з одного боку стандартних аркушів паперу формату А4 через 1,5 міжрядкового інтервалу, 28-30 рядків на сторінку, до 65 знаків у рядку. Шрифт Times New Roman, кегль 14. Сторінки повинні мати поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє та нижнє – 20 мм. Абзацні відступи – 1,25 см.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який оформляється за зразком (Додаток Б).

Зміст містить найменування всіх розділів та підрозділів роботи і номери їх початкових сторінок. Зміст має містити усі без винятку заголовки, які є в роботі, починаючи зі вступу і закінчуючи додатками.

Кожен розділ роботи разом із заголовком має починатися з нової сторінки.

Текст основної частини роботи поділяється на розділи і підрозділи згідно зі змістом.

Заголовки структурних частин роботи – **«ЗМІСТ»**, **«ВСТУП»**, **«РОЗДІЛ»**, **«ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ»**, **«ДОДАТКИ»** – друкуються великими літерами напівжирним шрифтом симетрично відносно тексту сторінки. Заголовки підрозділів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) напівжирним шрифтом з абзацного відступу. *Крапка в кінці заголовка не ставиться.* Якщо заголовок складається з двох або більше речень, то їх розділяють крапкою.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом має дорівнювати 2 інтервалам основного тексту.

Текст повинен бути граматично та стилістично правильним.

Автор роботи несе особисту відповідальність за достовірність наведених даних і цитат.

Після написання магістерська робота у зброшурованому вигляді (1 примірник) передається науковому керівникові для написання відгуку, а потім на випускову кафедру для реєстрації та рецензування.

Нумерація

Сторінки роботи мають бути пронумеровані арабськими цифрами (у правому верхньому куті без тире, крапки та знака №). Нумерація має бути *наскрізною від титульного аркуша до останньої сторінки*, включаючи всі ілюстрації та додатки. *Позначення* сторінок магістерської роботи починається зі «ВСТУПУ».

Розділи: ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ не нумерують. Номер розділу ставиться після слова «РОЗДІЛ». Розділи пронумеровані арабськими цифрами, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка. У кінці номера підрозділу має стояти крапка, наприклад: «1.2.» (другий підрозділ першого розділу), після якої в тому ж рядку друкують заголовок підрозділу.

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти, діаграми) і таблиці необхідно розміщувати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або ж на наступній сторінці. Якщо ілюстрації і

таблиці розміщені на окремих сторінках, то ці сторінки нумерують за загальною нумерацією сторінок. Таблицю чи ілюстрацію на аркуші формату, більшого за А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або в додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставлять крапку. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назву та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці нумерують послідовно у межах розділу (за винятком таблиць, поданих у додатках). Для цього в правому верхньому куті над заголовком таблиці розміщується надпис: Таблиця 1.4 (четверта таблиця першого розділу) без крапки. Якщо таблиця не вміщується на одній сторінці, над її продовженням на наступній сторінці подається надпис: Продовження табл. 1.4. Назву таблиці не підкреслюють.

Формули в роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Нумери формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

Таблиці

Цифровий матеріал, зазвичай, оформляється у вигляді таблиць. Слово «Таблиця» починають з великої літери *курсивом* та розміщують над таблицею у правому кутку (вирівнюють за правим краєм). Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують симетрично відносно таблиці і друкують з великої літери напівжирним шрифтом.

Заголовки граф (колонок) таблиці починаються з великих літер, підзаголовки, якщо вони становлять одне речення із заголовком – з малих, а якщо вони є самостійними – з великих. Заголовок кожної графи має бути по можливості коротким. Заголовки та підзаголовки граф друкують напівжирним шрифтом посередині колонок таблиці.

Усі назви структурних елементів таблиці мають бути лаконічними та зрозумілими.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті так, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за рухом годинникової стрілки. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку. Якщо частину таблиці переносять на наступну сторінку, то її назву розміщують тільки над першою частиною таблиці, а заголовки граф повторюють над кожною наступною частиною або ж можлива заміна граф із заголовками на надпис над таблицею у правому верхньому кутку «*продовження таблиці (номер)*» та нижче розміщеною графою із зазначенням порядкового номера кожної колонки арабськими цифрами «1, 2, 3...».

Посилання у тексті на таблиці пишуть скорочено, наприклад: «у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці й ілюстрації потрібно вживати скорочене слово «дивись»: наприклад, «див. табл. 1.2».

Загальні правила цитування використаних джерел, посилання на них

У тексті роботи мають бути посилання на джерела інформації, що уможлиблює пошук документів, перевірку правильності їх цитування та сприйняття їх студентом. Посилатися доцільно на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал не входить до останнього видання.

Загальні вимоги до цитування такі:

- цитати подаються мовою оригіналу та беруться в лапки;
- кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело інформації у квадратних дужках, де наводять порядковий номер зі списку використаної літератури, наприклад, «... у працях [1 – 3]...»;
- якщо використовуються відомості з джерел з великою кількістю сторінок, то у посиланні необхідно точно вказувати в квадратних дужках порядковий номер використаного джерела за списком літератури та конкретної сторінки (чи номери сторінок) з якої взята цитата: [3, с. 16];
- текст цитати наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виокремлюються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;
- цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками, взятими в ламані дужки: <...>. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;
- за умови непрямого цитування (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, необхідно бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело.

Оформлення переліку використаних джерел

Перелік використаних джерел і літератури розміщується після основного тексту роботи. До нього необхідно внести джерела, на базі яких здійснюється аналіз, та спеціальну літературу з теми, яка досліджується, і на яку в роботі є посилання або з якою автор ознайомився, з якої запозичив концепцію, інформацію. Це свідчить про рівень вивчення досліджуваної проблеми і навичок роботи з джерельною базою та науковою літературою.

Перелік використаних джерел і літератури не може містити публікації, на які автор магістерської роботи не робив посилання, не згадував авторів чи їх публікацій.

Відомі різні способи формування переліку використаних джерел і літератури: в алфавітному порядку, згідно з посиланнями у тексті, рубрикація джерел тощо. Під час написання магістерської роботи матеріали розміщувати в списку використаних джерел необхідно *в алфавітному порядку із загальною наскрізною нумерацією*. Іншомовні видання розміщують у кінці переліку літератури.

Дедалі частіше студенти використовують інтернет-джерела. Однак зазначення лише інтернет-адреси використаних джерел є недостатнім. Фактично інтернет-адреси є вихідними реквізитами публікацій, а тому необхідно вказати за можливістю всі вихідні дані (автора, назву публікації, назву та номер журналу, видавництво, рік) і в кінці як режим доступу – інтернет-адресу.

Здійснюючи опис публікацій у списку використаних джерел і літератури необхідно дотримуватися загальноприйнятих правил (Додаток Е).

Вимоги до оформлення додатків

Додатки оформлюють як продовження роботи і розміщують у порядку посилань у тексті. Додатки до роботи мають містити інформаційні матеріали, що становлять базу аналітичних досліджень згідно з обраною темою.

Додатки оформляються як структурний розділ дипломної магістерської роботи з наступної сторінки після закінчення переліку використаних джерел і літератури. Посередині сторінки на аркуші вказується слово «ДОДАТКИ» великими літерами, напівжирним шрифтом 14 кеглем, тобто як і назви попередніх розділів.

Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і поряд – велика літера, що позначає його. Додатки позначають послідовно великими літерами української абетки, **за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ъ**, наприклад: додаток А, додаток Б тощо. Якщо є лише один додаток, його позначають «Додаток».

Кожний додаток повинен мати заголовок, написаний або надрукований малими літерами з першої великої літери симетрично відносно тексту сторінки.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок заяви для затвердження теми магістерської роботи та призначення наукового керівника

Завідувачу кафедри
мистецтв

студента (ки) магістратури
форми навчання

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(№ контактного телефону)

ЗАЯВА

Прошу призначити науковим керівником _____
для написання моєї магістерської роботи на тему:

« _____
_____ ».

« _____ » _____ 20 р.

_____ (підпис)

Погоджено:

Науковий керівник _____
(науковий ступінь, вчене звання, посада)

_____ (підпис)

Завідувач кафедри _____

*Зразок оформлення титульної сторінки
магістерської роботи*

**Таврійський національний університет імені В. І.
Вернадського
ННІ «Академія мистецтв імені С. С.
Прокоф'єва»
кафедра музичного мистецтва**

МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

На тему:

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»
Освітній ступінь: магістр

Кваліфікація: _____

Виконав:

*(прізвище, ім'я, по
батькові)*

Науковий керівник:

*(прізвище, ім'я, по
батькові)*

Рецензент:

*(прізвище, ім'я, по
батькові)*

Київ – 2021

Кваліфікаційна робота допущена до
захисту рішенням кафедри мистецтв

Протокол № _____ від «___» _____ 20__ р.

Зав. кафедри _____
підпис

**Рекомендовано
до захисту**

підпис наукового керівника

ініціали, прізвище наукового керівника

**Результат
захисту**

оцінка

дата захисту

Голова ЕК

підпис

ініціали, прізвище голови ЕК

Критерії оцінювання магістерської роботи та оцінка її рівня

Критерії оцінювання	Оцінка рівня виконання магістерської роботи		
	Відмінно (А)	Добре (В,С)	Задовільно (Д,Е)
Технічне оформлення роботи	Оформлення відповідає вимогам.	Оформлення відповідає вимогам, однак є окремі помилки.	Оформлення частково відповідає вимогам.
Бібліографічний опис джерел	Бібліографічний опис джерел та ілюстрацій укладено згідно з державним стандартом.	Бібліографічний опис джерел та ілюстрацій укладено згідно з державним стандартом.	Недотримання основних вимог до бібліографічного опису джерел.
Теоретичний розділ дослідження	Зроблено глибокий, цілеспрямований, логічно послідовний та критичний аналіз літератури з досліджуваної теми.	Подано літературний огляд із досліджуваної проблеми із врахуванням сучасних джерел інформації, але без критичного аналізу.	Наявний літературний огляд досліджуваної теми не послідовний і поверховий.
Творчий та науково-методичний рівень роботи	Наукова робота носить науково-дослідний характер, є творчим і самостійним дослідженням, повністю наявний категоріальний апарат. Наявний свій авторський шлях вирішення завдання.	Робота носить науково-дослідний, творчий характер, але не повністю наявний категоріальний апарат.	Відсутнє своє бачення вирішення проблеми, студент діє по заданій схемі.
Обсяг виконання завдань магістерської роботи	Завдання виконано у повному обсязі, без помилок	Завдання виконано у повному обсязі, але упущені окремі деталі	Завдання виконано не в повному обсязі, мають місце помилки
Обґрунтованість та логічність	Обґрунтованість позицій, факти, результати досліджень подаються у логічній послідовності.	Логіка викладу присутня, однак не вистачає окремих ілюстрацій отриманих узагальнень, або ж їх обґрунтування.	Відсутня чітка логіка викладу, аргументація поверхнева.

Критерії оцінювання	Оцінка рівня виконання магістерської роботи		
	Відмінно (А)	Добре (В,С)	Задовільно (Д,Е)
Якість емпіричного дослідження	Використана сучасна методика проведення емпіричного дослідження, вміле використання теоретичних знань у практичній ситуації, володіння методами та методиками дослідження, методами матстатистики.	Володіє методикою, але допускає окремі помилки. Експериментальна робота проведена формально.	Допускає грубі помилки при роботі з методикою та аналізі результатів.
Висновки та практичне впровадження	Висновки логічні, аргументовані, повні, вказують на виявлені закономірності. Результати роботи впроваджені у практику.	Зроблено обґрунтовані висновки, але не показано практичного застосування.	Висновки носять декларативний характер. Відсутні пропозиції для впровадження в практику.
Захист	При захисті роботи студент показав широку ерудицію, глибокі знання питань теми, вільне володіння даними дослідження, методами отримання, обробки та фіксації наукової інформації, логічно буде відповіді і успішно відповідає на запитання членів ДЕК.	Під час захисту наукової роботи студент показав достатній рівень знань теми, добре оперує даними дослідження. Під час доповіді використовує наочні посібники, без особливого утруднення відповідає на поставлені запитання.	Під час захисту студент проявляє невпевненість, не дає повної аргументованої відповіді на поставлені запитання.

**Індивідуальний календарний план виконання
магістерської роботи**

№ з/п	Етапи виконання роботи	Термін виконання	
		план	
1.	Вибір теми і призначення наукового керівника магістерської роботи		
2.	Затвердження теми магістерської роботи		
3.	Отримання завдання на проведення наукового дослідження та підготовка календарного плану виконання магістерської роботи, затвердження його керівником		
4.	Збір та узагальнення зібраного матеріалу за темою роботи		
5.	Підготовка першого розділу чорнового варіанту роботи і подання його на прочитання науковим керівником. Підготовка статті та тез (чорновий варіант)		
6.	Підготовка другого розділу чорнового варіанту роботи і подання його на перевірку науковим керівником		
7.	Підготовка третього розділу чорнового варіанту роботи і подання його на перевірку науковим керівником		
8.	Доопрацювання тексту роботи з урахуванням зауважень наукового керівника, збагачення роботи додатковими дослідженнями, що проводились під час практики, подання її на другу перевірку		
9.	Подання магістерської роботи для реєстрації на кафедрі, рецензування та написання відгуку науковим керівником		
10.	Попередній захист дипломної магістерської роботи на засіданні кафедри, підготовка її до захисту на засіданні екзаменаційної комісії		
11.	Публічний захист виконаної роботи		

Дата видачі завдання «___» _____ 20 ___ р.

Науковий керівник _____

Завдання прийняв до виконання
магістрант _____

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП.....

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ.....

РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ

 1.1. Назва підрозділу.....

 1.2. Назва підрозділу.....

 1.3. Назва підрозділу.....

Висновки до першого розділу

РОЗДІЛ 2. НАЗВА РОЗДІЛУ

 2.1. Назва підрозділу.....

 2.2. Назва підрозділу.....

 2.3. Назва підрозділу.....

Висновки до другого розділу

РОЗДІЛ 3. НАЗВА РОЗДІЛУ

 3.1. Назва підрозділу.....

 3.2. Назва підрозділу.....

 3.3. Назва підрозділу.....

Висновки до третього розділу

ВИСНОВКИ.....

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....

ДОДАТКИ.....

РЕЦЕНЗІЯ
на магістерську роботу

Студента (-ки) _____

Групи _____

Тема магістерської роботи: _____

Позитивні якості та недоліки роботи:

Характеристика загальної та педагогічної підготовки автора роботи, його вміння користуватися літературними джерелами, ступінь самостійності виконання роботи

Практичне значення результатів роботи:

Оцінка магістерської роботи:

Рецензент _____

(підпис)

«__» _____ 20__ р.

ВІДГУК НА МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ

студента _____
(Прізвище, ім'я, по батькові студента)

на тему _____

Відгук наукового керівника магістерської роботи пишеться (друкується) в довільній формі, визначаючи за можливістю:

- актуальність наукового дослідження, відповідність змісту магістерської роботи до плану;
- ступінь самостійності у виконанні магістерської роботи;
- новизну поставлених питань та оригінальність їх вирішення, повноту і якість розроблення теми дослідження;
- вміння працювати із фаховою літературою, рівень застосування автором теоретичних знань для вирішення конкретних практичних завдань;
- рівень оволодіння методами та інструментарієм дослідження;
- визначення глибини і комплексності підходу при аналізі проблеми;
- логічність, послідовність, аргументованість, грамотність викладення матеріалу;
- відповідність вимогам державного стандарту; можливість практичного застосування випускної кваліфікаційної роботи або її окремих частин;
- позитивні сторони та недоліки; оцінку якості виконаної магістерської роботи та ефективності запропонованих заходів;
- загальну оцінку роботи (позитивну або негативну), оцінку роботи за чотирибальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»;
- висновок про те, якою мірою магістерська робота відповідає визначеним вимогам;
- рівень підготовки випускника до виконання професійних функцій.

Науковий керівник _____